Provinciale Werkgelegenheids Enquête Gelderland

Uitkomsten werkgelegenheidsonderzoek 2021

provincie Gelderland

Provinciale Werkgelegenheids Enquête Gelderland

Uitkomsten werkgelegenheidsonderzoek 2021 Gelderland

De uitvoering van de PWE 2021 vond plaats in opdracht van de onderstaande instanties:
- Gemeenten in Gelderland
- Provincie Gelderland

Provincie Gelderland
Onderwijs en Arbeidsmarkt
Bureau Economisch Onderzoek
Postbus 9090
6800 GX Arnhem
026 359 91 91
beo@gelderland.nl

Overname van cijfers is toegestaan mits bron duidelijk vermeld wordt: PWE-Gelderland 2021

Een digitale versie van dit rapport is te vinden op: www.gelderland.nl/pwe

Voor onderzoeken van Bureau Economisch Onderzoek:
www.gelderland.nl/economisch-onderzoek

Het Bureau Economisch Onderzoek van de Provincie Gelderland houdt zich bezig met gegevensverzameling, analyse, toekomstverkenningen en monitoring van de sociaal-economische situatie in Gelderland.

Over de gegevens

De Provinciale Werkgelegenheids Enquête (PWE) voert jaarlijks onderzoek uit naar de omvang en samenstelling van de Gelderse werkgelegenheid. De uitkomsten van het onderzoek 2021 worden in dit document gepresenteerd.

Hoewel veel bedrijven reageren op de enquête is de respons geen 100%, bij het onderzoek 2021 is uiteindelijk een respons bereikt van 76% van de werkgelegenheid. Daarom is aanvullend, middels ophoging/bijschatting voor elk non-responsbedrijf (vestiging), een schatting van de werkgelegenheid gemaakt. Daarnaast wordt steeds gekeken in hoeverre de gegevens corresponderen met die uit voorgaande jaren. Anders dan bij andere bronnen is sprake van een compleet register waarin ook de historie van individuele bedrijven wordt bijgehouden. Dat maakt het mogelijk om analyses te doen op elk gewenst ruimtelijk en/of sectoraal niveau. De PWE onderscheidt zich daarmee van andere bronnen.

De PWE verbetert continu haar historische gegevens. Eventueel geconstateerde fouten, omissies of dubbeltellingen worden met terugwerkende kracht hersteld. Maar ook gemeentelijke herindelingen en SBI-conversies worden op deze wijze verwerkt. Dat maakt het mogelijk om consistente ontwikkelingen weer te geven door de tijd. Het is daardoor niet mogelijk de gegevens uit deze rapportage naast die van eerdere rapportages te leggen, analyses dienen plaats te vinden binnen de actuele database, d.w.z. met de (historische) gegevens zoals die momenteel in het PWE-bestand zijn opgenomen.

In dit rapport worden cijfers voor uiteenlopende perioden gepresenteerd. Daar is voor gekozen om zo veel mogelijk kleur te geven aan ontwikkelingen en omslagen. Wel is getracht voornamelijk de ontwikkelingen 2020-2021 en 2012-2021 in beeld te brengen. Het PWE-register bevat cijfers vanaf 1986. In beginsel kan vanaf dat jaar elke periode gepresenteerd worden. Als gevolg van afrondingen en weglaten van cellen met zeer weinig waarnemingen kan het voorkomen dat de totalen afwijken van de som der cellen. De totalen zijn dan leidend.

COVID-19
Ten aanzien van de cijfers voor 2020 en 2021 geldt dat bedrijven is gevraagd om mensen, die door de COVID-maatregelen niet konden werken maar als nog wel op de loonlijst stonden, bijvoorbeeld als gevolg van steunmaatregelen (TOGS, TOZO, NOW), wél mee te tellen bij het aantal banen.

Inhoudsopgave

Over de gegevens 3

Inhoudsopgave 4

Samenvatting 5

1 Ontwikkeling 2020-2021 6

2 Sectoren 7

3 Type baan 9

4 Vrouwen en mannen 11

5 Regio's 12
- 5.1 Cleantech regio 12
- 5.2 Achterhoek 14
- 5.3 Regio Arnhem Nijmegen 15
- 5.4 Rivierenland 16
- 5.5 Food Valley 17
- 5.6 Noord Veluwe 18

6 Bedrijven 19

7 Start ups en scale ups 22
- 7.1 Wat zijn startups en scale ups? 22
- 7.2 Starters 22
- 7.3 Scale ups 25

8 Beroepsbevolking en banen 26

Bijlage A: Ontwikkelingen aantallen banen Gelderland, regio's naar sector 27

Bijlage B: Ontwikkelingen aantallen banen naar gemeente en regio 34

Bijlage C: Indeling regio's 36

Kaart 1: Indeling regio's 37

Kaart 2: Groei werkgelegenheid 2017-2020 per gemeente 37

Kaart 3: Groei werkgelegenheid 2020-2021 per gemeente 38

Kaart 4: Banen t.o.v. beroepsbevolking 2020 per gemeente 38

Samenvatting

- Het afgelopen jaar (2020-2021) is het aantal banen weer gegroeid. In totaal nam in de periode het aantal banen toe met 16.460 ofwel een groei van 1,6%. Het totaal aantal banen per 1 april 2021 kwam daarmee uit op 1.059.360.

- Ten opzichte van 2020 is in vrijwel alle sectoren het aantal banen toegenomen. De zorg was goed voor een toename van bijna 4.200 banen. Ook in de handel (+4.060) en in het onderwijs (+3.910) kwamen er veel banen bij. De sector die de meeste banen verloor is de horeca (-3.030).

- De afname in de horeca blijkt vooral te zitten bij de kleine banen (<12 uur per week). In de sectoren waar veel banen zijn bijgekomen blijkt de banentoename bij het onderwijs en in de handel vooral in de kleine banen te zitten terwijl dat in de zorg juist zit in de grote banen (>=12 uur per week).

- In de bouw wordt slechts 8% van de banen ingevuld door vrouwen. Ook in de transportsector (19%) en industrie (21%) zijn relatief weinig vrouwen aan het werk. In de zorg is het aandeel vrouwen met 83% het hoogst.

- De **Cleantech regio** telde in 2021 175.780 banen. Met een groei van 1,9% lag de ontwikkeling wat boven op het Gelderse beeld (1,6%). In de detailhandel (+980) en de zakelijke dienstverlening (+790) zijn er de nodige banen bijgekomen.

- De **Achterhoek** kende in 2020-2021 een groei van 2.040 banen. Er was een bovengemiddelde groei in de gezondheidszorg (+950), maar ook de industrie (+440), de detailhandel (+350), het onderwijs (+290) en de bouw (+220) waren goed voor de nodige nieuwe banen.

- Het afgelopen jaar nam de werkgelegenheid in de regio **Arnhem-Nijmegen** toe met 3.840 banen ofwel 1,0%. De groei lag daarmee onder de gemiddelde groei in Gelderland (1,6%). De gezondheidszorg zorgde met bijna 1.890 banen voor de meeste nieuwe banen, maar ook de detailhandel (+1.300) was goed voor veel nieuwe banen.

- In **Rivierenland** lag de groei in 2020-2021 met 2,6% ruim boven het Gelderse gemiddelde (+1,6%). Er kwamen 2.980 banen bij waardoor het totaal nu op 119.280 staat. Nieuwe banen waren er dit jaar vooral in de sectoren vervoer (+800), groothandel (+390) en industrie (+370). Maar ook detailhandel, onderwijs en gezondheidszorg waren goed voor elk meer dan 300 banen.

- In de regio **Food Valley** groeide het aantal banen met 3.090, goed voor een groeipercentage van 2,2% Toename van banen was er vooral in het onderwijs (+1.550), de gezondheidszorg (+510), de bouw (+450) en de detailhandel (+480).

- Op de **Noord Veluwe** is het aantal banen toegenomen met 1.240, de groei lag met 1,3% net iets onder het Gelderse cijfer van 1,6%. Het afgelopen jaar kwamen er vooral banen bij in de detailhandel (+610) en het onderwijs (+450).

- De netto groei van het aantal bedrijven blijft doorzetten. In april 2021 werden in totaal 205.590 bedrijven geteld in Gelderland. Dat waren er 7.430 meer dan in 2020. De groei van het aantal bedrijven kan het afgelopen jaar voor bijna 85% worden toegeschreven aan de eenmansbedrijven (veelal ZZP-ers).

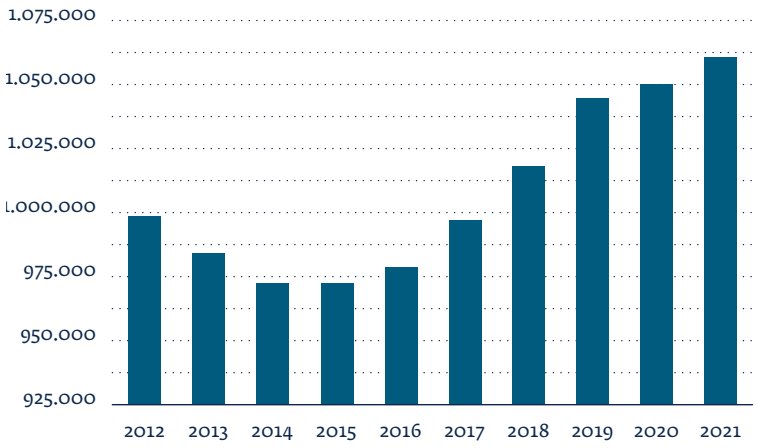
- Jaarlijks starten er gemiddeld (over de afgelopen 10 jaren) in Gelderland ruim 19.000 nieuwe bedrijven, goed voor steeds 33.500 banen.

- Onder de gestarte bedrijven is vooral in het eerste jaar behoorlijke uitval. In de loop van de tijd wordt de uitval steeds kleiner.

1 Ontwikkeling 2020-2021

De werkgelegenheid in Gelderland is in de periode 2016-2019 fors gegroeid. Er kwamen ruim 65.000 banen bij, een gemiddelde groei van 2,1%. Hoewel de verwachtingen in eerste instantie waren dat als gevolg van COVID-19 de werkgelegenheid in 2020 fors zou afnemen viel dat uiteindelijk mee. Ten opzichte van 2019 werd toch nog een banengroei van 0,4% gerealiseerd. Ook het afgelopen jaar (2020-2021) is het aantal banen weer gegroeid. In totaal nam in de periode het aantal banen toe met 16.460 ofwel een groei van 1,6%. Het totaal aantal banen per 1 april 2021 kwam daarmee uit op 1.059.360

Grafiek 1.1
Aantal banen Gelderland

Bij het verschijnen van dit rapport waren helaas nog geen LISA-cijfers[1] voor Nederland beschikbaar. Het is dus nog niet mogelijk om de Gelderse cijfers in nationale context te plaatsen. Voor zover voorlopige cijfers van andere provincies beschikbaar zijn duiden die eveneens op een lichte banengroei.

1 LISA voegt cijfers van de regionale/provinciale onderzoeken bij elkaar tot landelijke gegevens, zie ook www.lisa.nl

2 Sectoren

Ontwikkeling banen Gelderland 2020-2021 naar sector, sectoraandeel

Gelderland, alle banen sectie	Sector	Banen 2021	abs. 2020-2021	in proc. 2020-2021	Sectoraandeel 2021
A	Landbouw/Visserij	25.930	270	1,1%	2,4%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	114.100	590	0,5%	10,8%
DE	Nutsbedrijven	14.200	920	7,0%	1,3%
F	Bouwnijverheid	64.240	870	1,4%	6,1%
GA	Groothandel	62.290	190	0,3%	5,9%
GB	Detailhandel/autohandel	124.600	4.060	3,4%	11,8%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	72.940	1.540	2,2%	6,9%
I	Horeca	44.830	-3.030	-6,3%	4,2%
K	Financiële instellingen	15.000	150	1,0%	1,4%
LN	Zakelijke dienstverlening	148.660	1.510	1,0%	14,0%
O	Openbaar bestuur	52.580	1.670	3,3%	5,0%
P	Onderwijs	81.020	3.910	5,1%	7,6%
Q	Gezondheidszorg	195.030	4.190	2,2%	18,4%
RS	Overige dienstverlening	43.930	-390	-0,9%	4,1%
	Alle sectoren	**1.059.360**	**16.460**	**1,6%**	**100,0%**

Ten opzichte van 2020 is in vrijwel alle sectoren het aantal banen toegenomen.
De zorg was goed voor een groei van bijna 4.200 banen. Ook in de handel (+4.060) en in het onderwijs (+3.910) kwamen er veel banen bij. De sector die het meeste banen verloor is de horeca (-3.030). De COVID-crisis heeft hier hard toegeslagen. De andere sector met banenverlies is de overige dienstverlening. Met bijna 400 verdwenen banen is het verlies beperkt te noemen.

Ontwikkeling banen Gelderland 2017-2021 in % en absoluut

Gelderland, alle banen sectie	sector	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	ontwikkeling 2017-2021 absoluut
A	Landbouw/Visserij	-0,4%	-1,8%	-1,5%	1,1%	-690
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	2,5%	2,6%	-1,2%	0,5%	4.900
DE	Nutsbedrijven	5,4%	3,4%	-1,3%	7,0%	1.860
F	Bouwnijverheid	4,1%	5,7%	0,8%	1,4%	7.100
GA	Groothandel	2,7%	3,9%	-1,9%	0,3%	3.010
GB	Detailhandel/autohandel	2,0%	1,7%	0,8%	3,4%	9.380
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	2,8%	3,6%	-2,1%	2,2%	4.410
I	Horeca	3,3%	2,9%	-5,9%	-6,3%	-3.040
K	Financiële instellingen	-4,0%	-2,0%	0,6%	1,0%	-700
LN	Zakelijke dienstverlening	2,1%	2,6%	1,3%	1,0%	9.900
O	Openbaar bestuur	0,7%	0,1%	1,5%	3,3%	2.830
P	Onderwijs	2,3%	2,3%	2,4%	5,1%	9.050
Q	Gezondheidszorg	2,2%	3,1%	3,1%	2,2%	19.440
RS	Overige dienstverlening	1,9%	0,9%	0,4%	-0,9%	990
	Alle sectoren	**2,2%**	**2,5%**	**0,4%**	**1,6%**	**68.470**

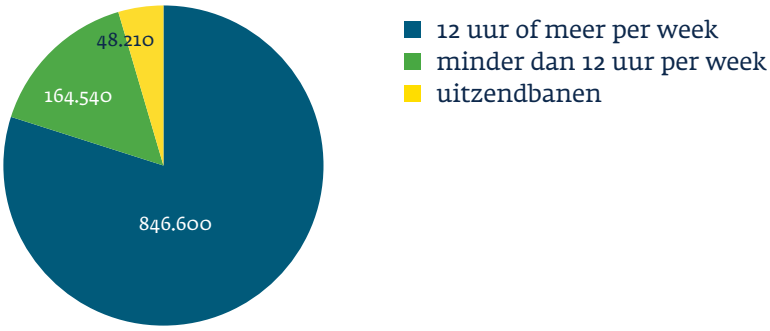
Voor de horeca geldt dat de ontwikkeling 2019-2020 ook al sterk negatief was als gevolg van COVID. Het totaal aantal banen in deze sector is ten opzichte van 2017 uiteindelijk afgenomen met ruim 3.000. Dat is opvallend omdat de groei 2017-2018 en 2018-2019 zelfs nog boven–gemiddeld was. In dezelfde tijdsperiode leverde de zorg veruit de meeste banen (19.440). De zakelijke dienstverlening, handel en het onderwijs waren elk goed voor meer dan 9.000 nieuwe banen.

3 Type baan

Bij de telling van banen wordt onderscheid gemaakt in grote banen (>=12uur), kleine banen (<12 uur) en uitzendkrachten. Het grootste deel van de getelde banen (79,9%) betreft grote banen. Het aandeel kleine banen (15,5%) en uitzendbanen (4,6%) is vele malen kleiner.

Grafiek 3.1

Banen naar type dienstverband

In de PWE-rapportage van 2020 werd geconstateerd dat vooral het aantal uitzendbanen sterk was gedaald. Toen gingen er bijna 6.400 uitzendbanen verloren. Dit jaar is sprake van een bescheiden herstel. Ook ten aanzien van de kleine banen geldt een vergelijkbaar beeld; vorig jaar een afname van ca. 1.500 banen, dit jaar een toename van 4.460 banen. Toch was de toename van het aantal grote banen nog meer dan dubbel zo groot (+10.130). De afname in de horeca blijkt vooral te zitten bij de kleine banen. In de sectoren waar veel banen zijn bijgekomen blijkt de banentoename bij het onderwijs en in de handel vooral in de kleine banen te zitten, terwijl dat in de zorg juist zit in de grote banen.

Ontwikkeling banen naar type baan en sector, Gelderland 2021 t.o.v. 2020

sectie	Sector	Grote banen	Kleine banen	Uitzend banen	Alle banen
A	Landbouw/Visserij	-60	130	200	270
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	200	380	10	590
DE	Nutsbedrijven	470	-20	480	920
F	Bouwnijverheid	680	150	40	870
GA	Groothandel	900	110	-820	190
GB	Detailhandel/autohandel	1.380	2.580	100	4.060
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	330	550	660	1.540
I	Horeca	-630	-2.550	150	-3.030
K	Financiële instellingen	230	-20	-70	150
LN	Zakelijke dienstverlening	980	90	430	1.500
O	Openbaar bestuur	1.470	-30	230	1.670
P	Onderwijs	1.490	2.400	20	3.910
Q	Gezondheidszorg	2.850	860	480	4.190
RS	Overige dienstverlening	-170	-170	-40	-390
	Alle sectoren	**10.130**	**4.460**	**1.860**	**16.450**

In de loop van de tijd zijn de aandelen over de verschillende typen banen vrij constant gebleven. Het aandeel grote banen is in de afgelopen 10 jaren iets afgenomen van 80,6% in 2012 tot 79,9%. Ook het aandeel kleine banen is licht afgenomen van 15,8% tot 15,5% in 2021. Het aandeel uitzendkrachten is gegroeid van 3,6% naar 4,6%. Dit duidt er op dat er niet zo zeer verschuiving is naar part-time werk maar meer naar flexibele arbeidsverhoudingen.

4 Vrouwen en mannen

De invulling van banen naar geslacht verschilt sterk per sector. In de bouw wordt bijvoorbeeld slechts 8% van de banen ingevuld door vrouwen. Ook in de transportsector (19%) en industrie (21%) zijn relatief weinig vrouwen aan het werk. In de zorg is het aandeel vrouwen met 83% het hoogst. Onderwijs en overige dienstverlening zijn twee sectoren waar eveneens veel vrouwen werkzaam zijn. Van alle werkende vrouwen is de helft werkzaam in die drie sectoren. Bij de mannen is dat aandeel slechts 14%. In vergelijking met 2012 zijn de aandelen nauwelijks gewijzigd. In 2012 werden 54,9% van de banen ingevuld door mannen en 45,1% door vrouwen.

Banen naar geslacht en sector, Gelderland 2021

		Absoluut		Aandeel	
	Sector	**Mannen**	**Vrouwen**	**Mannen**	**Vrouwen**
A	Landbouw/Visserij	18.540	7.390	71,5%	28,5%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	90.230	23.870	79,1%	20,9%
DE	Nutsbedrijven	11.270	2.920	79,4%	20,6%
F	Bouwnijverheid	59.110	5.130	92,0%	8,0%
GA	Groothandel	45.860	16.430	73,6%	26,4%
GB	Detailhandel/autohandel	63.130	61.480	50,7%	49,3%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	59.210	13.730	81,2%	18,8%
I	Horeca	22.690	22.140	50,6%	49,4%
K	Financiële instellingen	7.990	7.010	53,3%	46,7%
LN	Zakelijke dienstverlening	90.790	57.870	61,1%	38,9%
O	Openbaar bestuur	31.870	20.710	60,6%	39,4%
P	Onderwijs	32.380	48.650	40,0%	60,0%
Q	Gezondheidszorg	33.000	162.030	16,9%	83,1%
RS	Overige dienstverlening	17.300	26.640	39,4%	60,6%
		583.360	**475.990**	**55,1%**	**44,9%**

5 Regio's[2]

In regionaal perspectief komt naar voren dat de ontwikkelingen in de regio's Rivierenland en Food Valley afgelopen jaar relatief gunstig zijn geweest. In beide regio's lag de groei boven het Gelderse gemiddelde en ook het langjarig gemiddelde groeicijfer (2012-2021) ligt wat hoger dan het Gelderse cijfer. Daarmee lijkt het westen van de provincie, langs de Randstad, zich net wat beter te ontwikkelen dan de rest van Gelderland. In de Groene Metropool regio Arnhem-Nijmegen was de groei 2021 met 1% dit jaar het laagst. De verschillen tussen de regio's zijn echter niet erg groot.

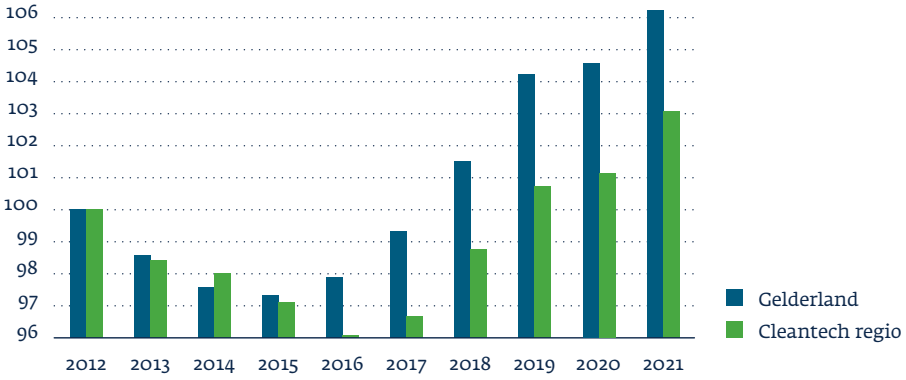
Ontwikkeling banen naar regio, 2020-2021

Regio	banen 2021	absoluut 2020-2021	in % 2020-2021	gem. in % 2012-2021	regio aandeel 2021
Cleantech regio	175.780	3.260	1,9%	0,3%	16,6%
Achterhoek	129.630	2.040	1,6%	0,5%	12,2%
GMR Arnhem-Nijmegen	393.640	3.840	1,0%	0,7%	37,2%
Rivierenland	119.280	2.980	2,6%	0,8%	11,3%
Food Valley	145.810	3.090	2,2%	1,2%	13,8%
Noord Veluwe	95.220	1.240	1,3%	0,7%	9,0%
Gelderland	**1.059.360**	**16.450**	**1,6%**	**0,7%**	**100,0%**

5.1 Cleantech regio

Tot en met 2014 verliep de werkgelegenheidsontwikkeling in de regio relatief gunstig ten opzichte van het Gelderse gemiddelde. Sinds 2015 zijn de ontwikkelingen wat minder gunstig dan het Gelders gemiddelde. Over de afgelopen 10 jaren bezien is de gemiddelde ontwikkeling met 0,3% groei per jaar lager dan het Gelders cijfer van 0,7%. Het indexcijfer voor de regio ligt met 103,0 onder het Gelderse cijfer (106,1).

Grafiek 5.1
Indexcijfer Cleantech en Gelderland (2012 = 100)

2 Zie voor de regio-indeling bijlage C en ook de noot in bijlage C ten aanzien van de gekozen afbakening.

Banen, ontwikkeling en sectoraandeel naar sector, Cleantech regio 2021

Sectie	Sector	banen 2021	absoluut 2020-2021	in % 2020-2021	sector aandeel	afwijking groei in %-punt t.o.v. Gelderland	afwijking sectoraandeel in %-punt t.o.v. Gelderland
A	Landbouw/Visserij	3.450	-60	-1,7%	2,0%	-2,7%	-0,5%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	19.050	30	0,1%	10,8%	-0,4%	0,1%
DE	Nutsbedrijven	1.550	-40	-2,6%	0,9%	-9,6%	-0,5%
F	Bouwnijverheid	9.100	150	1,7%	5,2%	0,3%	-0,9%
GA	Groothandel	8.280	190	2,4%	4,7%	2,1%	-1,2%
GB	Detailhandel/autohandel	20.240	980	5,1%	11,5%	1,7%	-0,2%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	8.710	120	1,4%	5,0%	-0,7%	-1,9%
I	Horeca	7.630	-350	-4,4%	4,3%	1,9%	0,1%
K	Financiële instellingen	6.080	90	1,6%	3,5%	0,6%	2,0%
LN	Zakelijke dienstverlening	25.740	790	3,2%	14,6%	2,1%	0,6%
O	Openbaar bestuur	14.890	690	4,8%	8,5%	1,6%	3,5%
P	Onderwijs	10.060	390	4,0%	5,7%	-1,0%	-1,9%
Q	Gezondheidszorg	33.290	440	1,3%	18,9%	-0,9%	0,5%
RS	Overige dienstverlening	7.700	-160	-2,0%	4,4%	-1,1%	0,2%
	Alle sectoren	**175.780**	**3.260**	**1,9%**	**100,0%**	**0,3%**	**14,2%**[3]

De Cleantech regio telde in 2021 175.780 banen. Met een groei van 1,9% lag de ontwikkeling wat boven op het Gelderse beeld (1,6%). In de detailhandel (+980) en de zakelijke dienstverlening (+790) zijn er de nodige banen bijgekomen. Banenverlies was er in de horeca (-350) en de overige dienstverlening (-160).

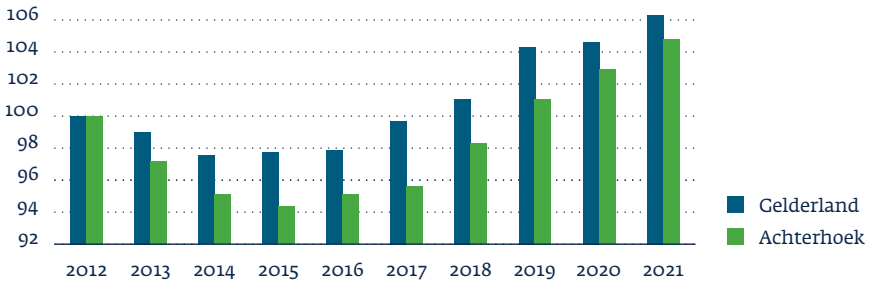
Bij de sectorstructuur geldt dat overheid en financiële sector goed zijn vertegenwoordigd. Daarnaast is de gezondheidszorg met een sectoraandeel van 18,9% relatief goed vertegenwoordigd. Groothandel, vervoer en onderwijs zijn wat minder sterk aanwezig. De verschillen in sector–structuur met de rest van Gelderland zijn beperkt en blijft vrijwel gelijk in de loop van de tijd.

3 Het totaal van de afwijkingen in de sectorstructuur is gesommeerd op basis van absolute afwijkingen.

5.2 Achterhoek

De werkgelegenheidsontwikkeling in de Achterhoek verliep tot 2017 minder gunstig dan in de rest van Gelderland. Daarna is duidelijk sprake van herstel. Dat blijkt uit de afstand die tussen beide staven kleiner wordt. De afgelopen 3 jaren lag de groei steeds boven of op het Gelderse gemiddelde. Het afgelopen jaar bedroeg de groei 1,6%, gelijk aan het provinciale cijfer. Door de wat minder gunstige ontwikkelingen in de periode 2012-2017 geldt wel dat het indexcijfer met 104,5 nog wel achterblijft bij dat van de meeste andere regio's.

Grafiek 5.2
Indexcijfer Achterhoek en Gelderland (2012 = 100)

De Achterhoek kende in 2020-2021 met een groei van 2.040 banen, net als het voorgaand jaar, een positieve ontwikkeling. Er was een bovengemiddelde groei in de gezondheidszorg (+950), maar ook de industrie (+440), de detailhandel (+350), het onderwijs (290) en de bouw (+220) waren goed voor de nodige nieuwe banen. Opvallend hoog is het banenverlies in de horeca, bijna 600 banen verdwenen in de deze sector. Het banenverlies in de landbouw, de financiële sector en de transportsector bleef beperkt tot in totaal 170 banen.

Bij de sectorstructuur geldt dat de industrie met 18,1% sterk vertegenwoordigd is (maar liefst 7,4%-punt boven het gemiddelde Gelderse aandeel). Ook de landbouw is met een aandeel van 4,6% nog sterk vertegenwoordigd. In de dienstverlenende sectoren is het aandeel banen juist wat lager. De Achterhoek lijkt daarmee een wat meer traditionele sectorstructuur te hebben en ook aanzienlijk (23,8%) af te wijken van de structuur in Gelderland.

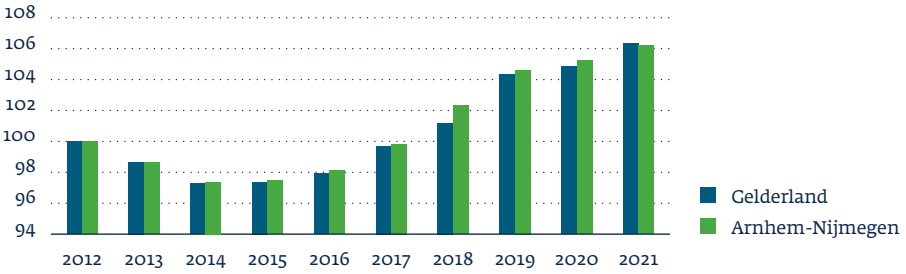
Banen, ontwikkeling en sectoraandeel naar sector, Achterhoek 2021

Sectie	Sector	banen 2021	absoluut 2020-2021	in % 2020-2021	sector aandeel	afwijking groei in %-punt t.o.v. Gelderland	afwijking sectoraandeel in %-punt t.o.v. Gelderland
A	Landbouw/Visserij	6.010	-20	-0,3%	4,6%	-1,4%	2,2%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	23.530	440	1,9%	18,1%	1,4%	7,4%
DE	Nutsbedrijven	1.100	50	4,6%	0,8%	-2,4%	-0,5%
F	Bouwnijverheid	8.470	220	2,7%	6,5%	1,3%	0,5%
GA	Groothandel	8.570	80	0,9%	6,6%	0,6%	0,7%
GB	Detailhandel/autohandel	16.470	350	2,1%	12,7%	-1,2%	0,9%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	5.640	-80	-1,5%	4,3%	-3,6%	-2,5%
I	Horeca	5.700	-590	-9,4%	4,4%	-3,1%	0,2%
K	Financiële instellingen	920	-70	-7,5%	0,7%	-8,5%	-0,7%
LN	Zakelijke dienstverlening	12.730	320	2,5%	9,8%	1,5%	-4,2%
O	Openbaar bestuur	3.830	90	2,4%	3,0%	-0,9%	-2,0%
P	Onderwijs	7.890	290	3,8%	6,1%	-1,3%	-1,6%
Q	Gezondheidszorg	23.900	950	4,1%	18,4%	1,9%	0,0%
RS	Overige dienstverlening	4.900	30	0,6%	3,8%	1,5%	-0,4%
	Alle sectoren	**129.630**	**2.040**	**1,6%**	**100,0%**	**0,0%**	**23,8%**

5.3 Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen

De werkgelegenheidsontwikkeling in de regio Arnhem-Nijmegen de regio met het grootste aantal banen loopt vrijwel gelijk met de Gelderse ontwikkeling. Het indexcijfer over de afgelopen 10 jaar ligt met 106,1 vrijwel op hetzelfde niveau als dat van Gelderland (106,2).

Grafiek 5.3
Indexcijfer Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen en Gelderland (2012 = 100)

Het afgelopen jaar nam de werkgelegenheid toe met 3.840 banen ofwel 1,0%. De groei lag het afgelopen jaar daarmee onder de gemiddelde groei in Gelderland (1,6%).

Banen, ontwikkeling en sectoraandeel naar sector, regio Arnhem-Nijmegen 2021

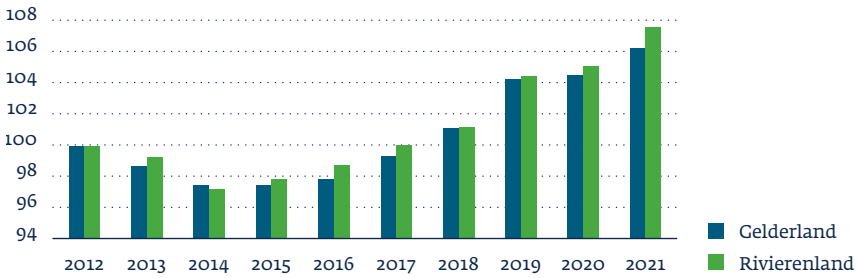
Sectie	Sector	banen 2021	absoluut 2020-2021	in % 2020-2021	sector aandeel	afwijking groei in %-punt t.o.v. Gelderland	afwijking sectoraandeel in %-punt t.o.v. Gelderland
A	Landbouw/Visserij	4.380	70	1,7%	1,1%	0,6%	-1,3%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	31.030	-30	-0,1%	7,9%	-0,6%	-2,9%
DE	Nutsbedrijven	9.240	750	8,8%	2,3%	1,8%	1,0%
F	Bouwnijverheid	17.000	-80	-0,5%	4,3%	-1,8%	-1,7%
GA	Groothandel	18.410	-50	-0,3%	4,7%	-0,6%	-1,2%
GB	Detailhandel/autohandel	43.320	1.300	3,1%	11,0%	-0,3%	-0,8%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	30.400	380	1,3%	7,7%	-0,9%	0,8%
I	Horeca	16.660	-1.710	-9,3%	4,2%	-3,0%	0,0%
K	Financiële instellingen	4.700	60	1,4%	1,2%	0,4%	-0,2%
LN	Zakelijke dienstverlening	60.200	-40	-0,1%	15,3%	-1,1%	1,3%
O	Openbaar bestuur	20.740	580	2,9%	5,3%	-0,4%	0,3%
P	Onderwijs	34.940	930	2,7%	8,9%	-2,3%	1,2%
Q	Gezondheidszorg	85.210	1.890	2,3%	21,6%	0,1%	3,2%
RS	Overige dienstverlening	17.420	-210	-1,2%	4,4%	-0,3%	0,3%
	Alle sectoren	**393.640**	**3.840**	**1,0%**	**100,0%**	**-0,6%**	**16,3%**

Bij de sectorstructuur valt op dat met name de landbouw, industrie, bouw en groothandel wat minder vertegenwoordigd zijn, de dienstverlenende sectoren (met name de gezondheidszorg) daarentegen juist wat meer. De gezondheidszorg zorgde met bijna 1.890 banen voor de meeste nieuwe banen, maar ook de detailhandel (+1.300) was goed voor veel nieuwe banen. Banenverlies was er vooral in de horeca (-1.710) en overige dienstverlening (-210).
De sectorstructuur vertoont een vrij gemiddeld beeld maar lijkt in de loop van de tijds iets verder te gaan afwijken, vooral door het hoge aandeel gezondheidszorg.

5.4 Rivierenland/Fruitdelta

De afgelopen 10 jaar is de werkgelegenheidsontwikkeling in Rivierenland net iets gunstiger geweest dan het Gelders gemiddelde. Het indexcijfer 2021 ligt met 107,7 iets boven het Gelderse cijfer (106,2).

Grafiek 5.4
Indexcijfer Rivierenland en Gelderland (2012 = 100)

Daarnaast lag de groei in 2020-2021 met 2,6% ook ruim boven het Gelderse gemiddelde (+1,6%). Er kwamen 2.980 banen bij waardoor het totaal nu op 119.280 staat. Nieuwe banen waren er dit jaar vooral in de sectoren vervoer (+800), groothandel (+390) en industrie (+370). Maar ook detailhandel, onderwijs en gezondheidszorg waren goed voor elk meer dan 300 banen. Banenverlies was er alleen in de horeca (-270) en zakelijke dienstverlening (-20).

Banen, ontwikkeling en sectoraandeel naar sector, Rivierenland 2021

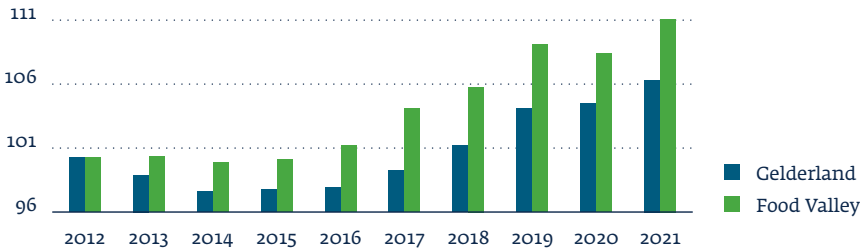
Sectie	Sector	banen 2021	absoluut 2020-2021	in % 2020-2021	sector aandeel	afwijking groei in %-punt t.o.v. Gelderland	afwijking sectoraandeel in %-punt t.o.v. Gelderland
A	Landbouw/Visserij	6.510	250	3,9%	5,5%	2,9%	3,0%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	13.490	370	2,8%	11,3%	2,3%	0,5%
DE	Nutsbedrijven	1.340	150	12,9%	1,1%	5,9%	-0,2%
F	Bouwnijverheid	9.120	170	1,9%	7,6%	0,6%	1,6%
GA	Groothandel	11.190	390	3,6%	9,4%	3,3%	3,5%
GB	Detailhandel/autohandel	14.120	350	2,5%	11,8%	-0,8%	0,1%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	13.500	800	6,3%	11,3%	4,1%	4,4%
I	Horeca	4.000	-270	-6,3%	3,4%	0,0%	-0,9%
K	Financiële instellingen	950	50	6,0%	0,8%	5,0%	-0,6%
LN	Zakelijke dienstverlening	16.150	-20	-0,1%	13,5%	-1,1%	-0,5%
O	Openbaar bestuur	2.940	110	3,8%	2,5%	0,5%	-2,5%
P	Onderwijs	6.460	310	5,0%	5,4%	-0,1%	-2,2%
Q	Gezondheidszorg	14.690	300	2,1%	12,3%	-0,1%	-6,1%
RS	Overige dienstverlening	4.800	20	0,4%	4,0%	1,3%	-0,1%
	Alle sectoren	**119.280**	**2.980**	**2,6%**	**100,0%**	**1,0%**	**26,3%**

Wat betreft de sectorstructuur geldt dat de sectoren groothandel, vervoer, landbouw, industrie, en bouwnijverheid meer dan gemiddeld zijn vertegenwoordigd. De dienstverlenende sectoren zijn juist wat minder vertegenwoordigd, waarbij vooral het lage aandeel gezondheidszorg opvalt. Met 26,3% afwijking ten opzichte van Gelderland telt de regio het grootste verschil in de sectorstructuur. De afwijking in sectorstructuur lijkt in de loop van de tijd wat groter te worden.

5.5 Food Valley

De regio Food Valley kende de afgelopen jaren veruit de hoogste banengroei.
Het indexcijfer staat voor Food Valley op 111,1 terwijl dat voor Gelderland totaal 106,2 is.

Grafiek 5.5
Indexcijfer Food Valley en Gelderland (2012 = 100)

Voor de ontwikkeling 2019-2020 gold dat de regio als enige banen had verloren (-0,2%).
Dit jaar heeft de groei zich weer hersteld. In de regio groeide het aantal banen met 3.090, goed voor een groeipercentage van 2,2% Toename van banen was er vooral in het onderwijs (+1.550), de gezondheidszorg (+510), de bouw (+450) en de detailhandel (+480). Het banenverlies in de horeca (-20) is in vergelijking met andere regio's bescheiden. Wel was er aanzienlijk banenverlies in de groothandel (-560).

Banen, ontwikkeling en sectoraandeel naar sector, Food Valley 2021

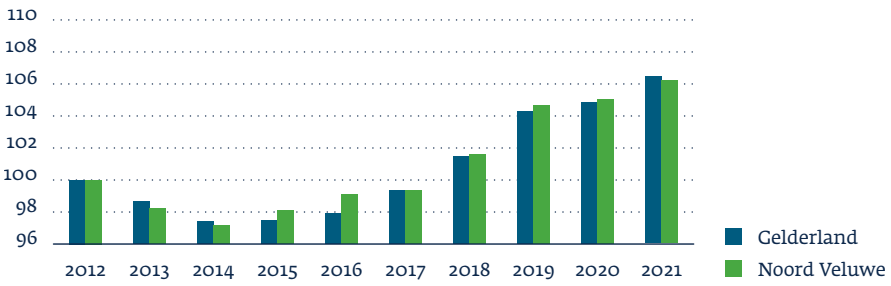
Sectie	Sector	banen 2021	absoluut 2020-2021	in % 2020-2021	sector aandeel	afwijking groei in %-punt t.o.v. Gelderland	afwijking sectoraandeel in %-punt t.o.v. Gelderland
A	Landbouw/Visserij	3.460	70	2,2%	2,4%	1,1%	-0,1%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	16.140	120	0,7%	11,1%	0,2%	0,3%
DE	Nutsbedrijven	680	30	4,3%	0,5%	-2,7%	-0,9%
F	Bouwnijverheid	11.110	450	4,2%	7,6%	2,8%	1,6%
GA	Groothandel	11.310	-560	-4,7%	7,8%	-5,0%	1,9%
GB	Detailhandel/autohandel	17.010	480	2,9%	11,7%	-0,5%	-0,1%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	9.820	110	1,2%	6,7%	-1,0%	-0,2%
I	Horeca	5.820	-20	-0,3%	4,0%	6,0%	-0,2%
K	Financiële instellingen	1.570	0	0,1%	1,1%	-0,9%	-0,3%
LN	Zakelijke dienstverlening	22.960	170	0,7%	15,7%	-0,3%	1,7%
O	Openbaar bestuur	5.020	100	1,9%	3,4%	-1,3%	-1,5%
P	Onderwijs	15.700	1.550	10,9%	10,8%	5,9%	3,1%
Q	Gezondheidszorg	19.910	510	2,6%	13,7%	0,4%	-4,8%
RS	Overige dienstverlening	5.290	90	1,7%	3,6%	2,5%	-0,5%
	Alle sectoren	**145.810**	**3.090**	**2,2%**	**100,0%**	**0,6%**	**17,1%**

Kenmerkende zaken in de sectorstructuur zijn de hoge aandelen van het onderwijs, zakelijke dienstverlening en groothandel en het lage aandeel gezondheidszorg. De afwijking in de sectorstructuur lijkt in de loop van de tijd iets toe te nemen.

5.6 Noord Veluwe

Op de Noord Veluwe is het ontwikkelingsbeeld wat wisselend geweest. Over de afgelopen 10 jaren bezien is het resultaat dat het groeicijfer vrijwel gelijk is aan dat van Gelderland. Het indexcijfer van 2021 wijkt met 106,1 nauwelijks af van dat van Gelderland (106,2). Ook het gemiddelde jaarlijkse groeicijfer is met 0,7% precies gelijk.

Grafiek 5.6
Indexcijfer Noord Veluwe en Gelderland (2012 = 100)

Het afgelopen jaar kwamen er vooral banen bij in de detailhandel (+610) en het onderwijs (+450). Afname van banen was er in de industrie (-350), overige dienstverlening (-160) en horeca (-90). Het totaal aantal banen is toegenomen met 1.240, de groei lag met 1,3% net iets onder het Gelderse cijfer van 1,6%.

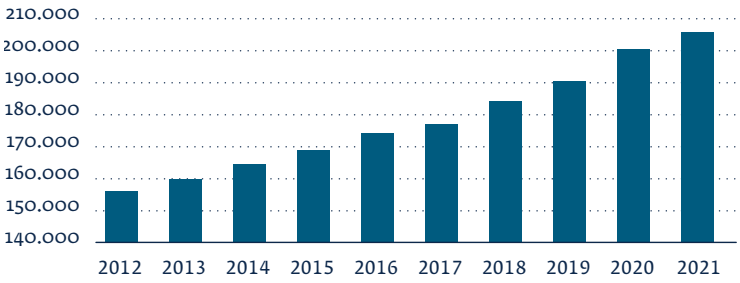
Banen, ontwikkeling en sectoraandeel naar sector, Noord Veluwe 2021

Sectie	Sector	banen 2021	absoluut 2020-2021	in % 2020-2021	sector aandeel	afwijking groei in %-punt t.o.v. Gelderland	afwijking sectoraandeel in %-punt t.o.v. Gelderland
A	Landbouw/Visserij	2.120	-40	-2,0%	2,2%	-3,1%	-0,2%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	10.860	-340	-3,0%	11,4%	-3,5%	0,6%
DE	Nutsbedrijven	290	-10	-3,3%	0,3%	-10,3%	-1,0%
F	Bouwnijverheid	9.440	-40	-0,5%	9,9%	-1,8%	3,9%
GA	Groothandel	4.520	130	3,0%	4,7%	2,7%	-1,1%
GB	Detailhandel/autohandel	13.430	610	4,8%	14,1%	1,4%	2,3%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	4.870	200	4,4%	5,1%	2,2%	-1,8%
I	Horeca	5.020	-90	-1,7%	5,3%	4,6%	1,0%
K	Financiële instellingen	780	10	1,0%	0,8%	0,1%	-0,6%
LN	Zakelijke dienstverlening	10.870	290	2,8%	11,4%	1,8%	-2,6%
O	Openbaar bestuur	5.160	110	2,2%	5,4%	-1,1%	0,5%
P	Onderwijs	5.980	450	8,2%	6,3%	3,1%	-1,4%
Q	Gezondheidszorg	18.030	110	0,6%	18,9%	-1,6%	0,5%
RS	Overige dienstverlening	3.830	-160	-4,0%	4,0%	-3,1%	-0,1%
	Alle sectoren	**95.220**	**1.240**	**1,3%**	**100,0%**	**-0,3%**	**17,7%**

Bij de sectorstructuur valt het hoge aandeel bouw op. Verder is de detailhandel goed vertegenwoordigd. Het aandeel zakelijke dienstverlening is aanzienlijk lager dan het Gelderse gemiddelde. Dat geldt in iets minder mate voor de sectoren vervoer, onderwijs en de groothandel.

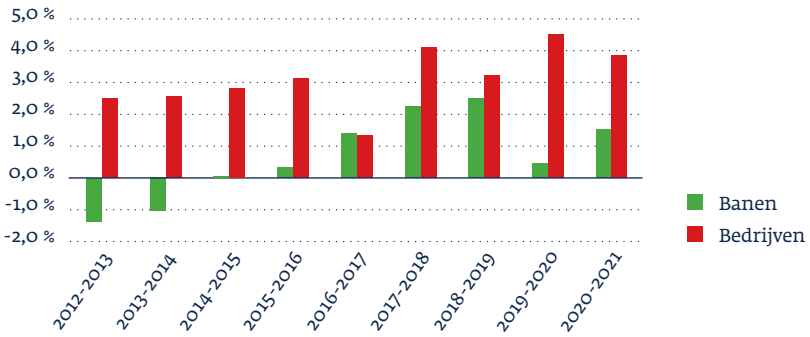
6 Bedrijven[4]

Grafiek 6.1
Aantal bedrijven Gelderland

De groei van het aantal bedrijven blijft doorzetten. In april 2021 werden in totaal 205.590 bedrijven geteld in Gelderland. Dat waren er 7.430 meer dan in 2020. Het aantal bedrijven groeit jaarlijks aanzienlijk harder dan het aantal banen. Veel mensen die eerder in loondienst waren zijn zelf een (klein) bedrijf begonnen. Ook in jaren dat het aantal banen afnam (2013-2014) groeide het aantal vestigingen met meer dan 2%.

Grafiek 6.2
Ontwikkeling aantal banen en bedrijven Gelderland

De groei van het aantal bedrijven kan het afgelopen jaar voor bijna 85% worden toegeschreven aan de eenmansbedrijven[5]. Veel eenmansbedrijven zijn gestart in de gezondheidszorg en detailhandel. Maar ook het aantal niet-eenmansbedrijven is toegenomen.

4 Omwille van de leesbaarheid wordt hier gesproken over bedrijven. De PWE telt echter vestigingen. Een bedrijf kan bestaan uit meerdere vestigingen. Het feitelijk aantal bedrijven (ondernemingen) zal iets lager zijn dan in deze rapportage wordt aangegeven.

5 Veelal zijn eenmansbedrijven ZZP-er, maar dat hoeft niet. De PWE vraagt niet naar de belastingtechnische-/juridische status van bedrijven.

Ontwikkeling aantal bedrijven 2020-2021

Sectie	Sector	ontwikkeling 2020	2021	totaal 2020-2021	waarvan eenmans bedrijven 2020-2021	waarvan overige bedrijven 2020-2021
A	Landbouw/Visserij	10.210	10.150	-60	190	-250
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	8.660	8.990	330	310	30
DE	Nutsbedrijven	370	370	0	0	0
F	Bouwnijverheid	20.960	21.830	860	870	0
GA	Groothandel	8.740	8.690	-50	0	-50
GB	Detailhandel/autohandel	22.240	23.950	1.710	950	760
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	13.170	13.670	500	530	-30
I	Horeca	6.690	6.780	90	90	0
K	Financiële instellingen	1.310	1.340	40	40	0
LN	Zakelijke dienstverlening	47.450	48.340	890	870	20
O	Openbaar bestuur	390	390	0	0	0
P	Onderwijs	12.330	13.220	890	210	670
Q	Gezondheidszorg	23.780	25.210	1.430	1.300	130
RS	Overige dienstverlening	21.860	22.670	800	860	-50
	Alle sectoren	**198.150**	**205.590**	**7.430**	**6.210**	**1.220**

Het aandeel eenmansbedrijven is, over lange termijn bezien, aanzienlijk toegenomen. In 2001 was het aandeel nog ruim 37%, inmiddels is dat opgelopen tot bijna 71%. In termen van banen is de bijdrage van eenmansbedrijven ook toegenomen (van 4,5% tot 13,7%) maar is wat bescheidener dan het aandeel vestigingen van eenmansbedrijven. Over de afgelopen 10 jaar groeide de werkgelegenheid met 58.420 als gevolg van eenmansbedrijven en met slechts 6.330 als gevolg van niet-eenmansbedrijven.

	2001	2011	2021
Bedrijven			
Eenmansbedrijven	41.100	87.230	145.650
Overige bedrijven	69.170	64.910	59.930
Alle bedrijven	110.260	152.140	205.590
Aandeel eenmansbedrijven	**37,3%**	**57,3%**	**70,8%**
Banen			
Eenmansbedrijven	41.100	87.230	145.650
Overige bedrijven	871.130	907.370	913.700
Alle bedrijven	912.220	994.600	1.059.350
Aandeel banen van eenmansbedrijven	**4,5%**	**8,8%**	**13,7%**

In 2021 zijn veruit de meeste nieuwe bedrijven gestart in de sector detailhandel internet. In totaal ging het om 1.700 nieuwe bedrijven verdeeld over verschillende deelsectoren. Over de afgelopen 10 jaren waren het in totaal 4.750 bedrijven. Verder zijn er ook dit jaar weer veel nieuwe bedrijven in de sectoren onderwijs en gezondheidszorg. Een groot deel van deze starters betreft onderwijsondersteuning (sbi 85599) en paramedische praktijken (sbi 86919).

Sectoren met de meeste gestarte en uitgevallen bedrijven 2020-2021

SBI-code	Sbi-omschrijving	2020-2021	2012-2020
86919	Overige paramedische praktijken[6]	440	2.840
85599	Studiebegel./vorming/onderwijs	440	2.280
47915	Detailhandel internet huis/tuinartikelen	430	960
47914	Detailhandel internet kleding/mode-artikelen	390	870
47919	Detailhandel internet alg. assortiment non-food	280	830
9003	Schrijven/scheppende kunst	270	1.450
47916	Detailhandel internet vrijetijdsartikelen	260	610
74101	Communicatie- en grafisch ontwerp	240	1.920
85519	Overig sport-/recreatieonderwijs	230	1.640
47911	Detailhandel internet. voeding/drogistery	200	400
7021	Public relationsbureaus	190	290
4941	Goederenvervoer over de weg	190	510
85522	Kunstzinnige vorming amateurs	190	630
4120	Alg. burgerlijke utiliteitsbouw	180	2.040
96022	Schoonheidsverzorging/pedicures	180	1.330
70222	Advisering gebied management	160	1.270
74201	Fotografie	150	940
96021	Haarverzorging	150	960
8130	Landschapsverzorging	140	760
47918	Detailhandel internet overige non-food	140	1.070
	Totaal detailhandel internet	**1.700**	**4.750**
01411	Melkveehouderijen	-80	-670
70221	Organisatie-adviesbureaus	-460	2.080

Naast sectoren waar een forse toename was van het aantal bedrijven vallen ook twee sectoren op waar veel bedrijven verloren zijn gegaan. Het afgelopen jaar waren er 80 minder melkveehouderijen, over de afgelopen 10 jaar zelfs een verlies van 670 bedrijven. Het aantal organisatie-adviesbureaus daalde met 460 bedrijven. Toch rest er over de hele periode 2012-2020 nog een toename van 2.080 bedrijven.

6 Onder deze code vallen o.a. praktijken van: ergotherapeuten en inspanningsfysiologen; oefentherapeuten Cesar en Mensendieck; logopedisten; mondhygiënisten en tandartsassistenten; opticiens (oogmeting) en audiologen; diëtisten; chiropractors; orthoptisten; podotherapeuten, reflexotherapeuten; alternatieve genezers zoals homeopaten, natuurgeneeskundigen, acupuncturisten.

7 Start-ups en scale-ups

7.1 Wat zijn start ups en scale ups?

Er bestaat momenteel veel belangstelling voor start-ups en scale ups. Wat nu precies start-ups zijn is echter niet ondubbelzinnig vastgesteld, er worden verschillende definities gehanteerd. Hierbij worden een aantal kenmerken aangedragen zoals[7]: het gaat om jonge bedrijven (niet ouder dan 5 jaar), het betreft innovatieve bedrijven, het bedrijf moet ambitieus zijn (miljoenomzet nastreven, geen ZZP-er), het bedrijf moet grote impact hebben (internationaal), het gaat om nieuwe producten/prototypen. Ook ten aanzien van scale ups worden een aantal kenmerken genoemd. Een scale-up is een start-up die al wat langer bestaat, eerste successen heeft behaald en in een sterke groeifase zit (investeerders, klanten, marktaandeel), heeft een omzet van tenminste €10 mln.

Helaas zijn dit soort kwalificaties niet (eenvoudig) te operationaliseren in bestaande databases van bedrijven. Dat geldt ook voor de PWE. Wel is het mogelijk om starters uit een jaar te volgen en te kijken hoe die bedrijven zich ontwikkeld hebben. Daarnaast zijn de starters uit 2015 en 2016 gevolgd en is in beeld gebracht wat de actuele stand van zaken is (na ca. 5 jaar).

Het CBS[8] heeft scale ups gedefinieerd op basis van een aantal criteria:
- Een groei gedurende 3 jaar met tenminste 20% per jaar in termen van werkgelegenheid. Dat betekent dat er na 3 jaar een groei gerealiseerd is van tenminste 72,8%.
- Het bedrijf moet tenminste een jaar eerder gestart zijn.

Bij deze bandering wordt niet bekeken of de betrokken bedrijven eerder een start-up zijn geweest en wordt niet gekeken naar omzet.

Het is mogelijk de voorwaarden zoals door het CBS gedefinieerd op het bedrijvenbestand van de PWE los te laten. Hierbij dient echter wel bedacht te worden dat hoge groeicijfers ook kunnen ontstaan door fusies van bedrijven, reorganisaties of administratieve correcties. Ook zijn niet alle gegevens gebaseerd op waarnemingen en is soms een schatting gemaakt via ophoging of toedeling. Tot slot geldt dat bedrijven kunnen verhuizen over de grens met Gelderland waardoor ze niet over een periode van 3 jaar gevolgd kunnen worden. Individuele waarnemingen kunnen dus een verkeerd beeld geven, maar door veel waarnemingen te registreren kan toch een indicatief beeld verkregen worden van aantallen en kunnen ook cijfers in regionaal perspectief geplaatst worden. Als toevoeging op de CBS definitie zijn in deze rapportage alleen profit bedrijven geselecteerd. Overheid, grote delen van de zorg en onderwijs zijn daardoor niet meegenomen. Overweging daarbij is dat groei in deze sectoren veelal het gevolg zal zijn van beleidswijzigingen of reorganisaties.

7.2 Starters[9]

In hoofdstuk 6 is aangegeven hoe het bedrijvenbestand zich de afgelopen 10 jaar in totaal heeft ontwikkeld. Achter de groei van het aantal bedrijven zit echter een enorme dynamiek van starters en stoppers.

Jaarlijks starten er gemiddeld in Gelderland ruim 19.000 nieuwe bedrijven, goed voor gemiddeld 33.500 banen nieuw banen per jaar. Het aantal starters neemt in de loop van de tijd iets toe terwijl het aantal bijbehorende banen jaarlijks fluctueert en in de loop van de tijd iets lijkt af te nemen. Dat duidt op kleinere starters, een groter aandeel eenmansbedrijven/ZZP-ers.

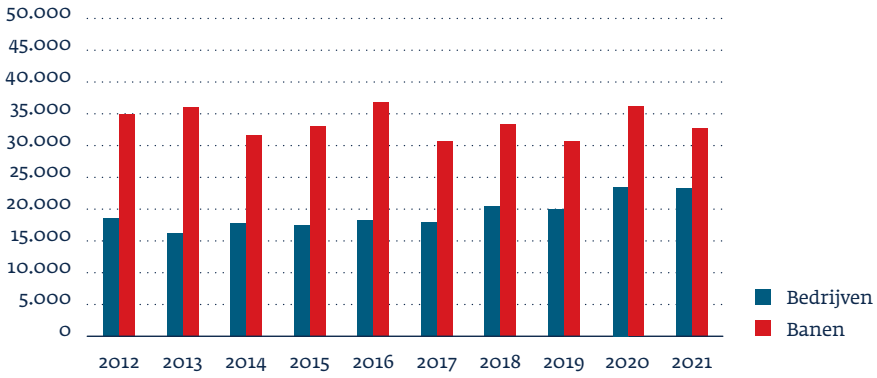
7 Zie bijvoorbeeld https://www.ondernemeneninternet.nl/startup/

8 Scale-ups in Nederland, 2010-2019 (cbs.nl)
Scale-up Bedrijf met in jaar T-3 minimaal 10 VTE en in de 3 daaropvolgende jaren gemiddeld 20% werkgelegenheidsgroei per jaar of meer en opgericht vóór het jaar T-3. Groei berekend als: VTE(T) / VTE(T-3) >= 1,728.

9 Het is niet mogelijk om binnen het PWE-register onderscheid te maken in typen starters. Bijv. een nieuwe nevenvestiging wordt ook als starter geteld.

Grafiek 7.1

Aantal gestarte bedrijven en banen, Gelderland 2012-2021

Het overgrote deel van alle starters is inderdaad 1-mansbedrijf, het aandeel van deze bedrijven in het totaal aantal starters is toegenomen van 82% in 2012 tot 93% in 2021.

Verdeling starters naar grootte bedrijf 2012-2021

	2012		2021	
	bedrijven	banen	bedrijven	banen
1 persoon	82,4%	44,8%	92,6%	74,3%
2-9 persoon	16,3%	30,5%	6,8%	16,1%
10 of meer personen	1,3%	24,7%	0,5%	9,6%
totaal	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**
Absoluut	18.540	35.180	23.490	32.890

Het aantal starters jaarlijks is fors, maar de uitval van bedrijven is ook weer aanzienlijk. Van de bedrijven die in 2012 gestart zijn bestaat in 2021 nog slechts 41%. Van de banen die in 2012 geteld werden bij de gestarte bedrijven waren er nog 65% over. Ook voor bedrijven gestart in recentere jaren geldt dat in opvolgende jaren de nodige bedrijven uitvallen.

Uitval gestarte bedrijven, bedrijven die niet meer bestaan in 2021

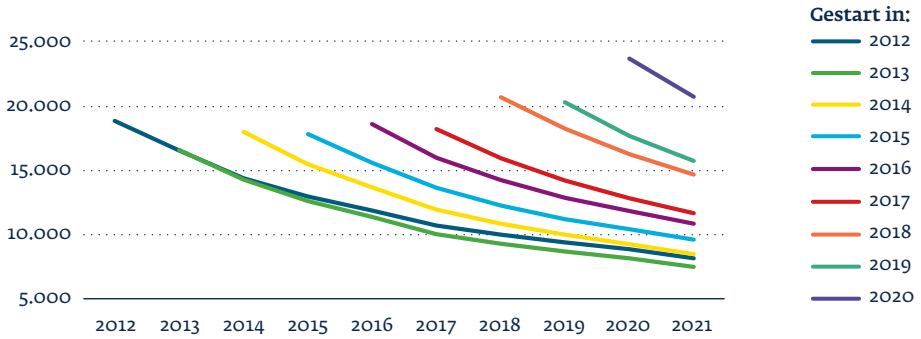
Gestart in	Aandeel uitgevallen bedrijven
2012	59,3%
2013	57,9%
2014	55,4%
2015	48,5%
2016	43,8%
2017	37,7%
2018	30,3%
2019	23,5%
2020	13,0%

Vooral de eerste jaren na het starten vallen veel bedrijven uit. Van de bedrijven gestart in 2020 waren er in 2021 13% uitgevallen. Van de bedrijven uit 2019 waren dat er 23,5%, dus 11% meer en van de bedrijven uit 2018 nog eens 7% meer. Hoe langer bedrijven bestaan, des te kleiner is de jaarlijkse uitval. Het verschil in uitval tussen bedrijven gestart in 2012 en 2013 bedraagt nog maar 1,4%.

Een andere manier om naar deze materie te kijken is het volgen van een jaargang bedrijven door de loop van de tijd. In de onderstaande figuur zijn de aantallen resterende bedrijven in de loop van de tijd weergegeven voor gestarte bedrijven uit de periode 2012-2020.

Grafiek 7.2

Ontwikkeling aantal bedrijven gestart in de jaren 2012-2020

Ook langs deze weg wordt duidelijk dat er relatief veel uitval is kort na het starten en dat de uitval in de loop van de tijd minder wordt.

Op de bedrijven gestart in 2015 en 2016 (ongeveer 5 jaar oud) wordt nu nader ingezoomd. Onder deze groep starters zullen zich ook eventuele starters bevinden die voldoen aan de voorwaarden zoals hiervoor (7.1) aangegeven, de “echte” start-ups.

Ontwikkeling bedrijven gestart in 2015-2016

		Situatie 2021				
	Gestart in 2015/2016	**opgeheven**	**1 persoon**	**2-9 personen**	**10 en meer**	**totaal**
Vestigingen						
1 persoon	29.930	13.890	15.210	780	50	29.930
2-9 personen	5.170	2.480	560	1.830	300	5.170
10 en meer	710	130	0	90	490	710
Totaal	**35.810**	**16.510**	**15.770**	**2.700**	**830**	**35.810**
Banen						
1 persoon	29.930	0	15.210	2.410	870	18.490
2-9 personen	16.990	0	560	6.920	5.470	12.950
10 en meer	23.350	0	0	560	23.580	24.140
Totaal	**70.270**	**0**	**15.770**	**9.880**	**29.920**	**55.580**

In het linker blok staan de aantallen bedrijven die gestart zijn in 2015 en 2016. In totaal gaat het om 35.810 bedrijven met 70.270 banen. In het rechter blok is aangegeven wat er van deze bedrijven terecht is gekomen in 2021. Van de 29.930 eenmansbedrijven die gestart zijn in 2015/2016 zijn er tot 2021 13.890 gestopt, 15.210 zijn nog steeds eenmansbedrijf, 780 zijn inmiddels tussen de 2-9 personen groot. Tenslotte hebben 50 bedrijven inmiddels meer dan 10 werkzame personen.

Van de eenmansbedrijven gestart in 2015/2016 is na ongeveer 5 jaar 46% uitgevallen, is 51% nog steeds eenmansbedrijf en 3% (780+50) gegroeid in omvang. Van de bedrijven tussen 2-9 werkzame personen uit 2015/2016 is maar liefst 58% uitgevallen. Wel zijn 300 bedrijven (6%) gegroeid naar 10 of meer personen. Van de 10 plusbedrijven heeft 70% (490) na 5 jaar nog steeds 10 of meer werkzame personen. Het aandeel gestopte bedrijven (130) is met 18% relatief gering. Er starten veel eenmansbedrijven maar relatief weinig ontgroeien deze status. De kansen voor grotere starters lijken gunstiger. Ook de bijdrage in nieuwe banen is bij grotere starters uiteindelijk gunstiger; van de 10plus bedrijven bedroeg het aantal banen in 2015/2016 23.350. In 2021 was het aantal banen bij de resterende bedrijven gegroeid naar 24.140. Bij de groep 2-9 nam het totaal aantal banen af van 16.990 tot 12.950 en bij de eenmansbedrijven zelfs af van 29.930 tot 18.490.

Eventuele "echte" start ups moeten gevonden worden in de bedrijven die inmiddels gegroeid zijn naar meer dan 10 werkzame personen. Dat zijn er volgens de hier gevolgde methode ongeveer 830.

7.3 Scale ups

Zoals hiervoor al aangegeven wordt hier aangesloten bij de definities van het CBS. Daarbij is steeds gekeken naar bedrijven van 10 of meer werkzame personen waar in 3 jaar steeds een groei is gerealiseerd van tenminste 20%. De 430 scale ups uit 2021 betreffen dus bedrijven die over de periode 2016-2019 sterk gegroeid zijn en in 2016 al tenminste uit 10 personen bestonden. Teneinde de aantallen in een kader te kunnen plaatsen zijn de aantallen 10-plus bedrijven ook weergegeven.

Aantallen scale ups en 10-plus bedrijven periode 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Scale ups	440	470	530	410	430
10 plus bedrijven	12.590	12.840	13.210	13.080	13.070
Aandeel scale ups van het totaal aantal 10 plus bedrijven	3,5%	3,7%	4,0%	3,1%	3,3%

Het aantal scale ups ligt jaarlijks globaal tussen de 400 en 500 bedrijven.
Dat is ongeveer 3-4% van de populatie 10-plus profit-bedrijven.
De regio Arnhem-Nijmegen herbergt de meeste scale-ups. Maar de regionale verdeling van scale ups wijkt nauwelijks af van die van de totale populatie van 10-plus bedrijven.

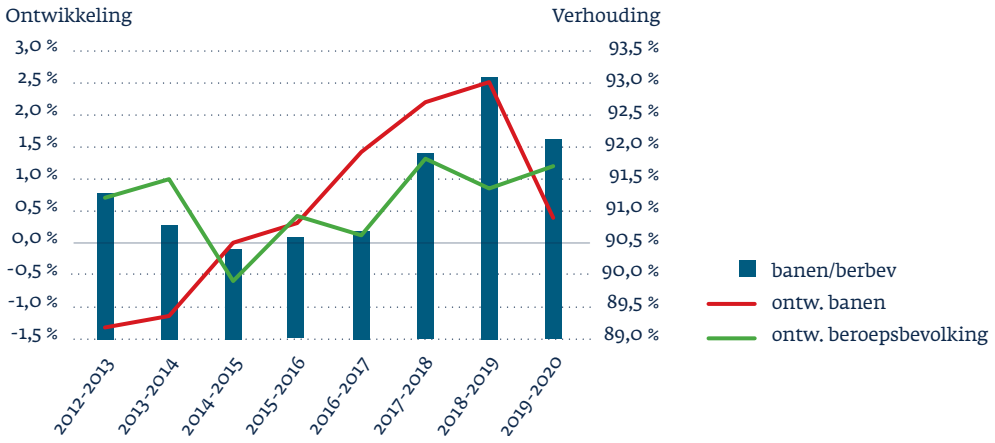
Regio	2017	2018	2019	2020	2021	regionaal aandeel scale ups	regionaal aandeel 10-plus bedrijven
Cleantech regio	60	60	80	60	60	14,5%	14,9%
Achterhoek	60	50	60	50	60	13,1%	14,0%
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	160	160	180	140	140	32,3%	32,6%
Rivierenland/Fruitdelta	60	60	70	60	70	15,2%	13,2%
Food Valley	80	90	80	60	70	15,5%	15,7%
Noord Veluwe	30	40	50	40	40	9,4%	9,5%
Gelderland	**440**	**470**	**530**	**410**	**430**	**100,0%**	**100,0%**

8 Beroepsbevolking en banen

De aantallen banen geven inzicht in de vraag naar arbeid. De feitelijke vraag is nog groter als er sprake is van aanzienlijke aantallen (moeilijk in te vullen) vacatures. Het aanbod van arbeid wordt in grote lijnen bepaald door de omvang van de beroepsbevolking. Door BEO zijn CBS cijfers over de omvang van de beroepsbevolking bewerkt/verfijnd zodat op gemeentelijk niveau een nauwkeuriger beeld kan worden geschetst. Hierdoor is het mogelijk om de beroepsbevolking en de aantallen banen tegen elkaar uit te zetten. Een hoge verhouding banen/beroepsbevolking duidt op een belangrijke werkgelegenheidsfunctie, kan betekenen dat er inkomende pendel plaatsvindt en dat er een lage werkloosheid is. Een lage verhouding duidt dan op een minder belangrijke werkgelegenheidsfunctie en zal leiden tot uitgaande pendel, ook kan er sprake zijn van hoge werkloosheid. Momenteel is de werkloosheid overigens historisch laag. In een regionale situatie waar het aantal banen gelijk is aan de omvang van de beroepsbevolking is er geen werkloosheid en hoeft niemand pendelen. Maar dat gaat voorbij aan kwalitatieve discrepanties waardoor mensen toch buiten de regio werken.

In Gelderland werden in 2020 1.059.360 banen geteld terwijl de beroepsbevolking op 1.132.100 personen is geschat, dat komt neer op een aandeel banen van 92%. Ten opzichte van 2012 is dat aandeel vrijwel gelijk gebleven. De groei van het aantal banen is ongeveer gelijk geweest aan de groei van de beroepsbevolking. Wel geldt dat in de periode 2014-2018 de groei van het aantal banen sneller ging terwijl met name in 2012-2014 de banengroei juist achterbleef.

Grafiek 8.1
Ontwikkeling banen/beroepsbevolking 2012-2020

Regionaal/lokaal bestaan er aanzienlijke verschillen in de verhouding banen/beroepsbevolking.

Regio	banen/beroepsbevolking
Cleantech	100,5%
Achterhoek	90,7%
Arnhem-Nijmegen	91,4%
Rivierenland	85,0%
Food Valley	97,4%
Noord Veluwe	85,4%
Gelderland	92,1%

In de regio's Cleantech en Food Valley ligt de verhouding rond/tegen de 100% terwijl dat in Rivierenland en op de Noord Veluwe maar rond de 85% ligt. Tussen gemeenten zijn de verschillen nog opvallender. In de gemeente Westervoort is de verhouding tussen banen en beroepsbevolking met 37% veruit het laagst. Veel mensen uit Westervoort zullen werk moeten vinden in een andere gemeente. Duiven scoort met 126% veruit het hoogst. Omdat hier meer banen zijn dan de omvang van de eigen beroepsbevolking zullen veel mensen van buiten Duiven in deze gemeente werken. In de bijlage is een kaart opgenomen met alle gemeentelijke cijfers.

Bijlage A: Ontwikkelingen aantallen banen Gelderland, regio's naar sector[10]

							Gemiddelde groei	
Gelderland, alle banen		**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2017-2020**	**2020-2021**
A	Landbouw/Visserij	26.620	26.510	26.040	25.660	25.930	-1,2%	1,1%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	109.200	111.950	114.840	113.510	114.100	1,3%	0,5%
DE	Nutsbedrijven	12.340	13.010	13.440	13.270	14.200	2,5%	7,0%
F	Bouwnijverheid	57.140	59.470	62.860	63.370	64.240	3,5%	1,4%
GA	Groothandel	59.280	60.890	63.270	62.100	62.290	1,6%	0,3%
GB	Detailhandel/autohandel	115.220	117.530	119.560	120.540	124.600	1,5%	3,4%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	68.530	70.420	72.930	71.400	72.940	1,4%	2,2%
I	Horeca	47.870	49.470	50.880	47.860	44.830	0,0%	-6,3%
K	Financiële instellingen	15.700	15.060	14.770	14.850	15.000	-1,8%	1,0%
LN	Zakelijke dienstverlening	138.760	141.690	145.330	147.150	148.660	2,0%	1,0%
O	Openbaar bestuur	49.750	50.110	50.160	50.910	52.580	0,8%	3,3%
P	Onderwijs	71.970	73.600	75.320	77.110	81.020	2,3%	5,1%
Q	Gezondheidszorg	175.590	179.450	185.050	190.840	195.030	2,8%	2,2%
RS	Overige dienstverlening	42.940	43.760	44.170	44.320	43.930	1,1%	-0,9%
	Alle sectoren	**990.890**	**1.012.920**	**1.038.610**	**1.042.900**	**1.059.360**	**1,7%**	**1,6%**

							Gemiddelde groei	
Gelderland, grote banen		**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2017-2020**	**2020-2021**
A	Landbouw/Visserij	21.910	21.780	21.380	21.240	21.180	-1,0%	-0,3%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	92.390	93.680	95.850	96.640	96.840	1,5%	0,2%
DE	Nutsbedrijven	9.920	10.280	10.320	10.720	11.190	2,6%	4,4%
F	Bouwnijverheid	50.530	52.590	55.100	56.430	57.110	3,7%	1,2%
GA	Groothandel	50.660	51.750	53.160	53.010	53.910	1,5%	1,7%
GB	Detailhandel/autohandel	72.840	74.460	73.980	74.530	75.920	0,8%	1,9%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	55.410	56.940	58.920	58.740	59.060	2,0%	0,6%
I	Horeca	26.030	27.150	27.650	27.050	26.420	1,3%	-2,3%
K	Financiële instellingen	14.770	14.070	13.870	13.930	14.160	-1,9%	1,7%
LN	Zakelijke dienstverlening	110.980	114.830	117.350	119.140	120.130	2,4%	0,8%
O	Openbaar bestuur	43.280	43.450	43.610	44.520	45.990	0,9%	3,3%
P	Onderwijs	62.110	63.590	65.110	66.040	67.530	2,1%	2,3%
Q	Gezondheidszorg	145.620	149.600	153.690	159.820	162.670	3,1%	1,8%
RS	Overige dienstverlening	33.440	34.330	34.450	34.670	34.490	1,2%	-0,5%
	Alle sectoren	**789.890**	**808.470**	**824.430**	**836.470**	**846.600**	**1,9%**	**1,2%**

10 Cijfers betreffen alle banen: minder dan 12 uur, 12 uur en meer, uitzendkrachten tenzij anders vermeld. Regionale cijfers hebben alleen betrekking op Gelders grondgebied.

							Gemiddelde groei	
Gelderland, kleine banen		**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2017-2020**	**2020-2021**
A	Landbouw/Visserij	3.420	3.350	3.330	3.340	3.480	-0,8%	3,9%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	3.800	3.800	4.040	3.930	4.310	1,1%	9,6%
DE	Nutsbedrijven	160	180	210	150	130	-1,1%	-14,5%
F	Bouwnijverheid	1.900	1.960	2.180	2.260	2.410	6,1%	6,4%
GA	Groothandel	3.650	3.790	4.070	3.740	3.850	0,8%	2,8%
GB	Detailhandel/autohandel	41.460	42.190	44.520	45.190	47.770	2,9%	5,7%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	7.780	7.590	7.910	6.610	7.160	-5,3%	8,4%
I	Horeca	20.590	21.180	22.020	19.900	17.350	-1,1%	-12,8%
K	Financiële instellingen	290	280	300	290	270	-0,9%	-5,9%
LN	Zakelijke dienstverlening	22.780	21.640	22.340	22.790	22.880	0,0%	0,4%
O	Openbaar bestuur	3.290	3.470	3.400	3.440	3.410	1,5%	-0,8%
P	Onderwijs	8.730	8.790	9.120	10.420	12.830	6,1%	23,0%
Q	Gezondheidszorg	28.610	28.160	29.320	29.020	29.880	0,5%	3,0%
RS	Overige dienstverlening	8.370	8.380	8.820	9.000	8.830	2,5%	-1,9%
	Alle sectoren	**154.830**	**154.760**	**161.560**	**160.080**	**164.540**	**1,1%**	**2,8%**

							Gemiddelde groei	
Gelderland, uitzendbanen		**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2017-2020**	**2020-2021**
A	Landbouw/Visserij	1.290	1.390	1.340	1.070	1.270	-6,0%	18,6%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	13.010	14.470	14.950	12.940	12.950	-0,2%	0,1%
DE	Nutsbedrijven	2.260	2.550	2.920	2.400	2.880	2,1%	19,8%
F	Bouwnijverheid	4.720	4.920	5.580	4.680	4.720	-0,3%	0,9%
GA	Groothandel	4.960	5.360	6.040	5.350	4.540	2,6%	-15,3%
GB	Detailhandel/autohandel	930	880	1.060	820	920	-4,0%	11,8%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	5.330	5.890	6.110	6.060	6.720	4,3%	10,9%
I	Horeca	1.250	1.140	1.220	910	1.060	-10,3%	16,8%
K	Financiële instellingen	640	720	600	640	570	0,4%	-10,7%
LN	Zakelijke dienstverlening	5.010	5.220	5.640	5.220	5.650	1,4%	8,2%
O	Openbaar bestuur	3.180	3.190	3.140	2.960	3.190	-2,3%	7,7%
P	Onderwijs	1.130	1.220	1.090	650	660	-17,1%	2,6%
Q	Gezondheidszorg	1.360	1.690	2.050	2.000	2.480	13,7%	23,8%
RS	Overige dienstverlening	1.130	1.050	900	650	610	-16,7%	-6,5%
	Alle sectoren	**46.180**	**49.680**	**52.630**	**46.350**	**48.210**	**0,1%**	**4,0%**

Corop Veluwe, alle banen		2017	2018	2019	2020	2021	Gemiddelde groei 2017-2020	Gemiddelde groei 2020-2021
A	Landbouw/Visserij	7.760	7.720	7.620	7.480	7.460	-1,2%	-0,3%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	38.380	39.350	40.210	39.790	39.610	1,2%	-0,4%
DE	Nutsbedrijven	2.240	2.280	2.210	2.220	2.320	-0,3%	4,5%
F	Bouwnijverheid	24.410	25.290	27.000	27.520	28.110	4,1%	2,1%
GA	Groothandel	21.870	22.160	22.730	22.330	22.160	0,7%	-0,8%
GB	Detailhandel/autohandel	40.240	41.550	42.520	42.700	44.610	2,0%	4,5%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	21.610	22.150	22.910	21.410	21.870	-0,3%	2,2%
I	Horeca	16.480	16.920	17.500	16.380	16.130	-0,2%	-1,5%
K	Financiële instellingen	8.640	8.210	7.860	7.980	8.070	-2,6%	1,1%
LN	Zakelijke dienstverlening	50.080	50.890	52.810	53.730	54.870	2,4%	2,1%
O	Openbaar bestuur	22.320	22.190	21.760	22.220	23.000	-0,1%	3,5%
P	Onderwijs	25.200	25.950	26.710	26.670	28.970	1,9%	8,6%
Q	Gezondheidszorg	54.530	55.740	58.230	59.970	60.830	3,2%	1,4%
RS	Overige dienstverlening	14.720	15.070	14.930	15.030	14.810	0,7%	-1,5%
	Alle sectoren	**348.470**	**355.470**	**364.990**	**365.440**	**372.810**	**1,6%**	**2,0%**

Corop Achterhoek, alle banen		2017	2018	2019	2020	2021	Gemiddelde groei 2017-2020	Gemiddelde groei 2020-2021
A	Landbouw/Visserij	8.370	8.350	8.210	8.060	8.010	-1,3%	-0,6%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	30.790	31.430	32.400	31.830	32.260	1,1%	1,4%
DE	Nutsbedrijven	1.220	1.240	1.300	1.380	1.300	4,1%	-5,4%
F	Bouwnijverheid	10.310	10.590	11.100	11.040	11.120	2,3%	0,7%
GA	Groothandel	10.450	10.890	11.490	11.540	11.490	3,4%	-0,4%
GB	Detailhandel/autohandel	22.640	22.890	23.180	23.730	24.270	1,6%	2,3%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	9.130	9.330	9.780	9.930	9.950	2,8%	0,3%
I	Horeca	9.560	9.900	10.120	9.780	8.830	0,8%	-9,7%
K	Financiële instellingen	1.590	1.530	1.410	1.390	1.330	-4,4%	-4,4%
LN	Zakelijke dienstverlening	17.340	17.680	18.270	18.560	19.030	2,3%	2,5%
O	Openbaar bestuur	5.800	5.910	6.030	6.090	6.280	1,6%	3,2%
P	Onderwijs	10.460	10.540	10.640	11.030	11.480	1,8%	4,1%
Q	Gezondheidszorg	31.550	32.660	34.350	35.500	36.710	4,0%	3,4%
RS	Overige dienstverlening	7.280	7.500	7.660	7.540	7.550	1,1%	0,2%
	Alle sectoren	**176.500**	**180.430**	**185.920**	**187.370**	**189.620**	**2,0%**	**1,2%**

Corop Arnhem-Nijmegen, alle banen		2017	2018	2019	2020	2021	Gemiddelde groei 2017-2020	Gemiddelde groei 2020-2021
A	Landbouw/Visserij	4.210	4.100	3.950	3.850	3.950	-2,9%	2,4%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	27.560	28.370	28.970	28.770	28.740	1,4%	-0,1%
DE	Nutsbedrijven	7.620	8.230	8.710	8.490	9.230	3,7%	8,8%
F	Bouwnijverheid	14.250	15.150	15.750	15.870	15.900	3,7%	0,2%
GA	Groothandel	16.870	17.330	18.190	17.430	17.460	1,1%	0,2%
GB	Detailhandel/autohandel	39.320	39.720	40.200	40.340	41.590	0,9%	3,1%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	25.580	26.710	27.690	27.370	27.610	2,3%	0,9%
I	Horeca	17.520	18.400	18.820	17.430	15.870	-0,2%	-8,9%
K	Financiële instellingen	4.590	4.480	4.600	4.590	4.650	0,0%	1,4%
LN	Zakelijke dienstverlening	55.830	57.260	57.970	58.690	58.610	1,7%	-0,1%
O	Openbaar bestuur	19.010	19.340	19.750	19.770	20.360	1,3%	3,0%
P	Onderwijs	30.760	31.390	32.020	33.250	34.110	2,6%	2,6%
Q	Gezondheidszorg	75.920	77.460	78.470	80.980	82.800	2,2%	2,2%
RS	Overige dienstverlening	16.170	16.420	16.790	16.970	16.770	1,6%	-1,2%
	Alle sectoren	**355.190**	**364.350**	**371.870**	**373.800**	**377.650**	**1,7%**	**1,0%**

Corop Zuidwest Gelderland, alle banen		2017	2018	2019	2020	2021	Gemiddelde groei 2017-2020	Gemiddelde groei 2020-2021
A	Landbouw/Visserij	6.280	6.330	6.270	6.270	6.510	-0,1%	3,9%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	12.460	12.810	13.260	13.120	13.490	1,7%	2,8%
DE	Nutsbedrijven	1.260	1.260	1.230	1.190	1.340	-1,9%	12,9%
F	Bouwnijverheid	8.180	8.450	9.000	8.940	9.120	3,0%	1,9%
GA	Groothandel	10.090	10.520	10.860	10.800	11.190	2,3%	3,6%
GB	Detailhandel/autohandel	13.020	13.370	13.660	13.770	14.120	1,9%	2,5%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	12.210	12.220	12.560	12.700	13.500	1,3%	6,3%
I	Horeca	4.300	4.260	4.450	4.270	4.000	-0,2%	-6,3%
K	Financiële instellingen	890	840	900	900	950	0,4%	6,0%
LN	Zakelijke dienstverlening	15.500	15.860	16.280	16.170	16.150	1,4%	-0,1%
O	Openbaar bestuur	2.630	2.670	2.620	2.830	2.940	2,5%	3,8%
P	Onderwijs	5.550	5.720	5.950	6.160	6.460	3,5%	5,0%
Q	Gezondheidszorg	13.600	13.590	14.000	14.390	14.690	1,9%	2,1%
RS	Overige dienstverlening	4.770	4.780	4.800	4.780	4.800	0,1%	0,4%
	Alle sectoren	**110.740**	**112.670**	**115.840**	**116.300**	**119.280**	**1,6%**	**2,6%**

Cleantech regio, alle banen		2017	2018	2019	2020	2021	Gemiddelde groei 2017-2020	Gemiddelde groei 2020-2021
A	Landbouw/Visserij	3.640	3.610	3.570	3.510	3.450	-1,2%	-1,7%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	18.510	19.460	19.770	19.030	19.050	0,9%	0,1%
DE	Nutsbedrijven	1.580	1.620	1.570	1.590	1.550	0,2%	-2,6%
F	Bouwnijverheid	7.920	8.360	8.940	8.950	9.100	4,2%	1,7%
GA	Groothandel	7.880	7.960	8.280	8.090	8.280	0,9%	2,4%
GB	Detailhandel/autohandel	18.810	19.020	19.280	19.260	20.240	0,8%	5,1%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	8.540	8.760	8.900	8.590	8.710	0,2%	1,4%
I	Horeca	8.250	8.400	8.550	7.990	7.630	-1,1%	-4,4%
K	Financiële instellingen	5.660	5.540	5.370	5.990	6.080	1,9%	1,6%
LN	Zakelijke dienstverlening	24.430	24.310	24.990	24.950	25.740	0,7%	3,2%
O	Openbaar bestuur	13.640	14.030	13.790	14.210	14.890	1,4%	4,8%
P	Onderwijs	8.860	9.120	9.360	9.660	10.060	3,0%	4,0%
Q	Gezondheidszorg	29.510	30.420	31.780	32.850	33.290	3,6%	1,3%
RS	Overige dienstverlening	7.750	7.830	7.750	7.860	7.700	0,5%	-2,0%
	Alle sectoren	**164.960**	**168.430**	**171.910**	**172.520**	**175.780**	**1,5%**	**1,9%**

Achterhoek, alle banen		2017	2018	2019	2020	2021	Gemiddelde groei 2017-2020	Gemiddelde groei 2020-2021
A	Landbouw/Visserij	6.280	6.260	6.140	6.030	6.010	-1,4%	-0,3%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	21.900	22.300	23.120	23.090	23.530	1,8%	1,9%
DE	Nutsbedrijven	950	960	1.010	1.050	1.100	3,5%	4,6%
F	Bouwnijverheid	7.760	7.920	8.300	8.250	8.470	2,1%	2,7%
GA	Groothandel	7.700	8.040	8.530	8.490	8.570	3,3%	0,9%
GB	Detailhandel/autohandel	15.340	15.470	15.700	16.130	16.470	1,7%	2,1%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	5.270	5.460	5.610	5.720	5.640	2,7%	-1,5%
I	Horeca	6.010	6.280	6.400	6.290	5.700	1,6%	-9,4%
K	Financiële instellingen	1.060	1.000	990	990	920	-2,3%	-7,5%
LN	Zakelijke dienstverlening	11.600	11.920	12.250	12.410	12.730	2,3%	2,5%
O	Openbaar bestuur	3.610	3.590	3.700	3.740	3.830	1,2%	2,4%
P	Onderwijs	7.140	7.170	7.300	7.600	7.890	2,1%	3,8%
Q	Gezondheidszorg	20.380	20.920	22.230	22.950	23.900	4,0%	4,1%
RS	Overige dienstverlening	4.720	4.890	5.010	4.870	4.900	1,1%	0,6%
	Alle sectoren	**119.710**	**122.170**	**126.280**	**127.590**	**129.630**	**2,1%**	**1,6%**

	Arnhem-Nijmegen, alle banen	2017	2018	2019	2020	2021	Gemiddelde groei 2017-2020	Gemiddelde groei 2020-2021
A	Landbouw/Visserij	4.680	4.580	4.400	4.300	4.380	-2,8%	1,7%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	29.810	30.680	31.260	31.060	31.030	1,4%	-0,1%
DE	Nutsbedrijven	7.620	8.230	8.720	8.490	9.240	3,7%	8,8%
F	Bouwnijverheid	15.310	16.280	16.960	17.080	17.000	3,7%	-0,5%
GA	Groothandel	17.810	18.290	19.180	18.460	18.410	1,2%	-0,3%
GB	Detailhandel/autohandel	40.860	41.260	41.720	42.020	43.320	0,9%	3,1%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	27.740	28.890	30.220	30.020	30.400	2,7%	1,3%
I	Horeca	18.460	19.380	19.840	18.360	16.660	-0,2%	-9,3%
K	Financiële instellingen	4.640	4.530	4.650	4.640	4.700	0,0%	1,4%
LN	Zakelijke dienstverlening	57.200	58.660	59.470	60.240	60.200	1,7%	-0,1%
O	Openbaar bestuur	19.380	19.770	20.170	20.160	20.740	1,3%	2,9%
P	Onderwijs	31.510	32.140	32.790	34.010	34.940	2,6%	2,7%
Q	Gezondheidszorg	77.850	79.540	80.730	83.330	85.210	2,3%	2,3%
RS	Overige dienstverlening	16.810	17.070	17.430	17.620	17.420	1,6%	-1,2%
	Alle sectoren	**369.680**	**379.310**	**387.550**	**389.790**	**393.640**	**1,8%**	**1,0%**

	Rivierenland/Fruitdelta, alle banen	2017	2018	2019	2020	2021	Gemiddelde groei 2017-2020	Gemiddelde groei 2020-2021
A	Landbouw/Visserij	6.280	6.330	6.270	6.270	6.510	-0,1%	3,9%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	12.460	12.810	13.260	13.120	13.490	1,7%	2,8%
DE	Nutsbedrijven	1.260	1.260	1.230	1.190	1.340	-1,9%	12,9%
F	Bouwnijverheid	8.180	8.450	9.000	8.940	9.120	3,0%	1,9%
GA	Groothandel	10.090	10.520	10.860	10.800	11.190	2,3%	3,6%
GB	Detailhandel/autohandel	13.020	13.370	13.660	13.770	14.120	1,9%	2,5%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	12.210	12.220	12.560	12.700	13.500	1,3%	6,3%
I	Horeca	4.300	4.260	4.450	4.270	4.000	-0,2%	-6,3%
K	Financiële instellingen	890	840	900	900	950	0,4%	6,0%
LN	Zakelijke dienstverlening	15.500	15.860	16.280	16.170	16.150	1,4%	-0,1%
O	Openbaar bestuur	2.630	2.670	2.620	2.830	2.940	2,5%	3,8%
P	Onderwijs	5.550	5.720	5.950	6.160	6.460	3,5%	5,0%
Q	Gezondheidszorg	13.600	13.590	14.000	14.390	14.690	1,9%	2,1%
RS	Overige dienstverlening	4.770	4.780	4.800	4.780	4.800	0,1%	0,4%
	Alle sectoren	**110.740**	**112.670**	**115.840**	**116.300**	**119.280**	**1,6%**	**2,6%**

	Food Valley, alle banen	2017	2018	2019	2020	2021	Gemiddelde groei 2017-2020	Gemiddelde groei 2020-2021
A	Landbouw/Visserij	3.520	3.540	3.460	3.390	3.460	-1,3%	2,2%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	15.400	15.120	16.010	16.020	16.140	1,3%	0,7%
DE	Nutsbedrijven	620	650	620	650	680	1,4%	4,3%
F	Bouwnijverheid	9.260	9.850	10.570	10.670	11.110	4,8%	4,2%
GA	Groothandel	11.530	11.610	11.770	11.870	11.310	1,0%	-4,7%
GB	Detailhandel/autohandel	15.400	16.080	16.520	16.540	17.010	2,4%	2,9%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	10.210	10.430	10.860	9.710	9.820	-1,7%	1,2%
I	Horeca	5.810	5.890	6.110	5.840	5.820	0,2%	-0,3%
K	Financiële instellingen	2.640	2.370	2.100	1.570	1.570	-15,9%	0,1%
LN	Zakelijke dienstverlening	20.690	21.000	22.040	22.790	22.960	3,3%	0,7%
O	Openbaar bestuur	4.950	4.970	4.890	4.920	5.020	-0,2%	1,9%
P	Onderwijs	13.840	14.230	14.590	14.160	15.700	0,7%	10,9%
Q	Gezondheidszorg	17.770	18.210	18.750	19.400	19.910	3,0%	2,6%
RS	Overige dienstverlening	5.000	5.180	5.140	5.200	5.290	1,3%	1,7%
	Alle sectoren	**136.640**	**139.120**	**143.420**	**142.720**	**145.810**	**1,5%**	**2,2%**

	Noord Veluwe, alle banen	2017	2018	2019	2020	2021	Gemiddelde groei 2017-2020	Gemiddelde groei 2020-2021
A	Landbouw/Visserij	2.210	2.190	2.210	2.160	2.120	-0,8%	-2,0%
BC	Industrie/Delfstoffenwinning	11.130	11.580	11.420	11.200	10.860	0,2%	-3,0%
DE	Nutsbedrijven	310	300	300	300	290	-0,5%	-3,3%
F	Bouwnijverheid	8.720	8.610	9.080	9.480	9.440	2,8%	-0,5%
GA	Groothandel	4.270	4.480	4.650	4.390	4.520	0,9%	3,0%
GB	Detailhandel/autohandel	11.800	12.330	12.680	12.820	13.430	2,8%	4,8%
HJ	Vervoer, opslag en communicatie	4.540	4.670	4.780	4.670	4.870	0,9%	4,4%
I	Horeca	5.050	5.260	5.530	5.110	5.020	0,4%	-1,7%
K	Financiële instellingen	820	790	760	770	780	-2,0%	1,0%
LN	Zakelijke dienstverlening	9.340	9.940	10.300	10.580	10.870	4,2%	2,8%
O	Openbaar bestuur	5.540	5.080	4.980	5.060	5.160	-3,0%	2,2%
P	Onderwijs	5.080	5.220	5.340	5.530	5.980	2,9%	8,2%
Q	Gezondheidszorg	16.480	16.770	17.550	17.920	18.030	2,8%	0,6%
RS	Overige dienstverlening	3.900	4.020	4.040	3.990	3.830	0,8%	-4,0%
	Alle sectoren	**89.170**	**91.230**	**93.610**	**93.980**	**95.220**	**1,8%**	**1,3%**

Bijlage B: Ontwikkelingen aantallen banen naar gemeente

							Gemiddelde groei	
Gemeente, alle banen		**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2017-2020**	**2020-2021**
0197	Aalten	10.340	10.640	11.150	11.070	11.020	2,3%	-0,5%
0200	Apeldoorn	96.170	98.310	100.830	101.470	103.950	1,8%	2,4%
0202	Arnhem	102.730	104.690	106.630	106.870	108.730	1,3%	1,7%
0203	Barneveld	32.880	33.210	34.570	35.130	36.200	2,2%	3,1%
1945	Berg en Dal	13.390	13.570	13.980	14.200	14.340	2,0%	1,0%
1859	Berkelland	16.640	16.640	17.030	17.090	17.450	0,9%	2,1%
0209	Beuningen	8.020	8.200	8.450	8.530	8.810	2,1%	3,3%
1876	Bronckhorst	13.590	14.000	14.510	14.770	14.700	2,8%	-0,4%
0213	Brummen	7.860	8.020	8.110	8.080	8.230	0,9%	1,8%
0214	Buren	8.200	8.490	8.670	8.720	8.840	2,1%	1,4%
0216	Culemborg	12.770	12.520	12.900	12.900	13.920	0,3%	7,9%
0221	Doesburg	3.630	3.700	3.800	3.690	3.780	0,6%	2,3%
0222	Doetinchem	32.850	33.150	33.970	34.330	35.380	1,5%	3,1%
0225	Druten	7.230	7.120	7.280	7.430	7.610	0,9%	2,5%
0226	Duiven	16.470	17.230	17.440	17.990	17.590	3,0%	-2,2%
0228	Ede	56.950	57.830	59.120	58.370	59.170	0,8%	1,4%
0230	Elburg	9.570	9.780	10.280	10.140	10.590	2,0%	4,4%
0232	Epe	13.020	13.420	13.490	13.510	13.840	1,2%	2,5%
0233	Ermelo	14.170	13.980	14.300	14.370	14.520	0,5%	1,1%
0243	Harderwijk	23.140	24.210	25.020	25.270	25.460	3,0%	0,7%
0244	Hattem	4.130	3.870	3.940	4.030	4.200	-0,8%	4,4%
0246	Heerde	7.070	7.010	6.990	6.860	6.860	-1,0%	0,1%
0252	Heumen	5.080	5.010	5.050	4.990	4.960	-0,6%	-0,6%
1705	Lingewaard	14.990	15.070	15.320	14.650	14.920	-0,8%	1,9%
0262	Lochem	13.490	13.900	14.460	14.720	14.600	2,9%	-0,8%
0263	Maasdriel	10.140	10.630	10.910	10.410	10.110	0,9%	-3,0%
1955	Montferland	14.490	14.960	15.680	16.000	15.990	3,4%	0,0%
1740	Neder-Betuwe	10.710	11.160	11.820	12.000	12.250	3,9%	2,0%
0267	Nijkerk	21.500	22.340	23.300	23.420	23.890	2,9%	2,0%
0268	Nijmegen	97.830	100.880	103.060	103.710	105.340	2,0%	1,6%
0302	Nunspeet	13.240	13.970	14.260	14.410	14.480	2,8%	0,5%
0269	Oldebroek	8.430	8.630	8.670	8.850	8.920	1,6%	0,7%
1586	Oost Gelre	16.210	16.910	17.730	17.930	18.040	3,4%	0,7%
1509	Oude IJsselstreek	16.890	17.620	18.420	18.290	18.880	2,7%	3,2%
1734	Overbetuwe	20.120	21.300	22.280	22.490	22.300	3,8%	-0,9%
0273	Putten	9.420	9.780	10.140	10.050	10.190	2,2%	1,3%
0274	Renkum	11.380	11.400	11.690	11.790	11.860	1,2%	0,6%
0275	Rheden	17.600	18.230	17.910	18.010	17.810	0,8%	-1,1%
0277	Rozendaal	390	380	390	360	360	-1,9%	-0,5%
0279	Scherpenzeel	5.060	4.910	4.950	4.810	4.440	-1,7%	-7,7%
0281	Tiel	23.280	23.460	23.670	23.750	23.950	0,7%	0,8%
0285	Voorst	13.460	13.400	13.630	13.770	14.000	0,8%	1,7%
0289	Wageningen	20.250	20.840	21.500	20.990	22.110	1,2%	5,3%
1960	West Betuwe	25.480	26.020	26.600	26.690	27.220	1,6%	2,0%
0668	West Maas en Waal	6.390	6.570	6.860	6.890	6.990	2,6%	1,5%

Gemeente, alle banen		2017	2018	2019	2020	2021	Gemiddelde groei 2017-2020	Gemiddelde groei 2020-2021
0293	Westervoort	2.900	3.010	3.030	3.020	2.900	1,5%	-4,0%
0296	Wijchen	16.650	17.080	17.890	18.550	18.660	3,7%	0,6%
0294	Winterswijk	13.190	13.200	13.470	14.120	14.160	2,3%	0,3%
0297	Zaltbommel	13.780	13.820	14.410	14.930	16.010	2,7%	7,2%
0299	Zevenaar	16.810	17.480	17.660	17.520	17.670	1,4%	0,9%
0301	Zutphen	20.950	21.380	21.390	20.980	21.170	0,0%	0,9%
	Gelderland	**990.890**	**1.012.920**	**1.038.610**	**1.042.900**	**1.059.360**	**1,7%**	**1,6%**

Corop, alle banen		2017	2018	2019	2020	2021	Gemiddelde groei 2017-2020	Gemiddelde groei 2020-2021
13	Veluwe	348.470	355.470	364.990	365.440	372.810	1,6%	2,0%
14	Achterhoek	176.500	180.430	185.920	187.370	189.620	2,0%	1,2%
15	Arnhem-Nijmegen	355.190	364.350	371.870	373.800	377.650	1,7%	1,0%
16	Zuidwest-Gelderland	110.740	112.670	115.840	116.300	119.280	1,6%	2,6%
	Gelderland	**990.890**	**1.012.920**	**1.038.610**	**1.042.900**	**1.059.360**	**1,7%**	**1,6%**

Regio, alle banen		2017	2018	2019	2020	2021	Gemiddelde groei 2017-2020	Gemiddelde groei 2020-2021
12	Cleantech regio	164.960	168.430	171.910	172.520	175.780	1,5%	1,9%
13	Achterhoek	119.710	122.170	126.280	127.590	129.630	2,1%	1,6%
14	GMR Arnhem-Nijmegen	369.680	379.310	387.550	389.790	393.640	1,8%	1,0%
15	Rivierenland/Fruitdelta	110.740	112.670	115.840	116.300	119.280	1,6%	2,6%
16	Food Valley	136.640	139.120	143.420	142.720	145.810	1,5%	2,2%
17	Noord Veluwe	89.170	91.230	93.610	93.980	95.220	1,8%	1,3%
	Gelderland	**990.890**	**1.012.920**	**1.038.610**	**1.042.900**	**1.059.360**	**1,7%**	**1,6%**

Bijlage C: Indeling regio's

Cleantech regio
0200 Apeldoorn
0213 Brummen
0232 Epe
0262 Lochem
0285 Voorst
0301 Zutphen

Achterhoek
0197 Aalten
0222 Doetinchem
0294 Winterswijk
1509 Oude IJsselstreek
1586 Oost Gelre
1859 Berkelland
1876 Bronckhorst

GMR Arnhem-Nijmegen
0202 Arnhem
0209 Beuningen
0221 Doesburg
0225 Druten
0226 Duiven
0252 Heumen
0268 Nijmegen
0274 Renkum
0275 Rheden
0277 Rozendaal
0293 Westervoort
0296 Wijchen
0299 Zevenaar
1705 Lingewaard
1734 Overbetuwe
1945 Berg en Dal
1955 Montferland

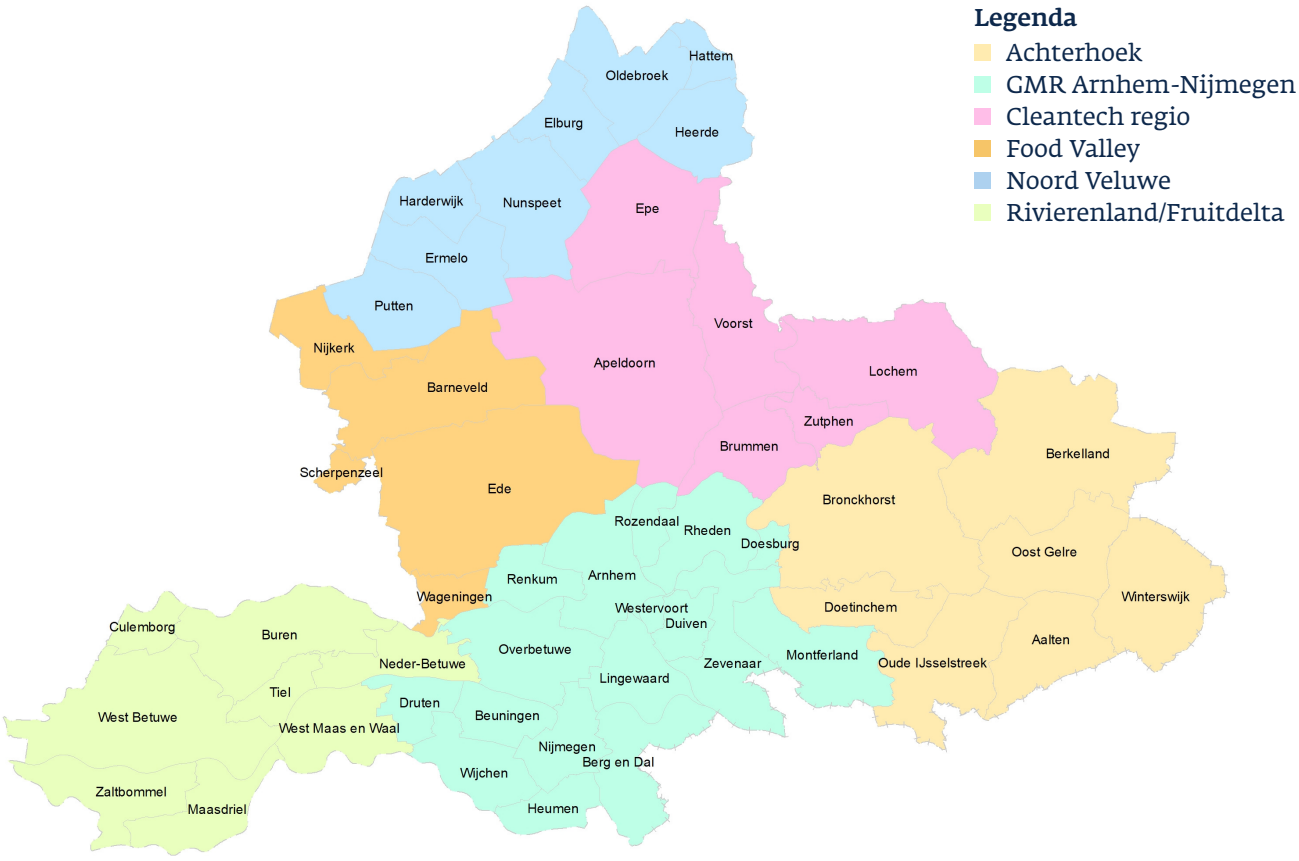
Rivierenland/Fruitdelta
0214 Buren
0216 Culemborg
0263 Maasdriel
0281 Tiel
0297 Zaltbommel
1960 West Betuwe
0668 West Maas en Waal
1740 Neder-Betuwe

Food Valley
0203 Barneveld
0228 Ede
0267 Nijkerk
0279 Scherpenzeel
0289 Wageningen

Noord Veluwe
0230 Elburg
0233 Ermelo
0243 Harderwijk
0244 Hattem
0246 Heerde
0269 Oldebroek
0273 Putten
0302 Nunspeet

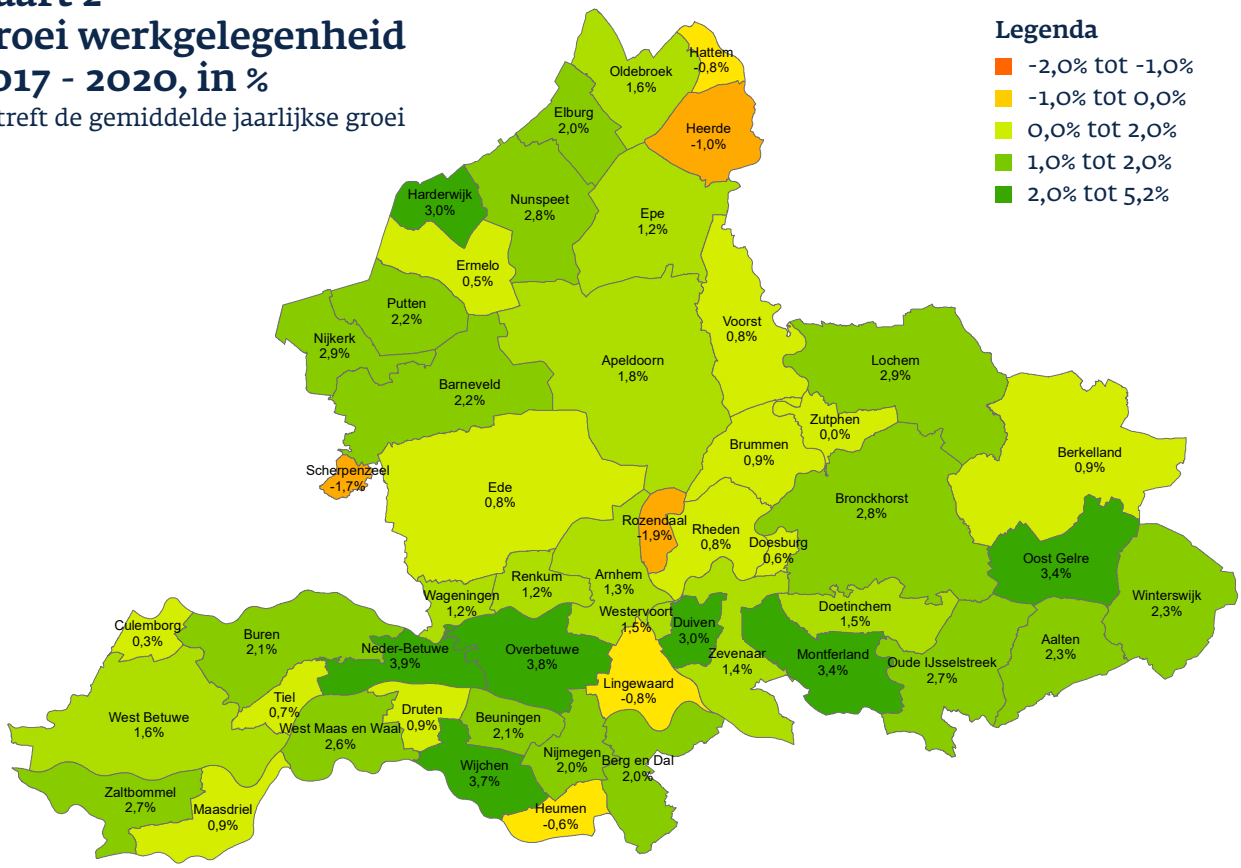
Noot: er is hier aangesloten bij de oorspronkelijke WGR-regio's zoals die in eerdere rapportages is gebruikt. Met name de situatie op de Noord Veluwe inmiddels gewijzigd. De gemeenten Hattem, Heerde, Oldebroek, Elburg en Nunspeet hebben zich aangesloten bij de regio Zwolle. De gemeente Heerde is daarnaast ook aangesloten bij de Cleantech regio.
De gemeenten Harderwijk, Ermelo en Putten behoren op dit moment niet tot een bestuurlijke regio.

Kaart 1 Regio's Gelderland

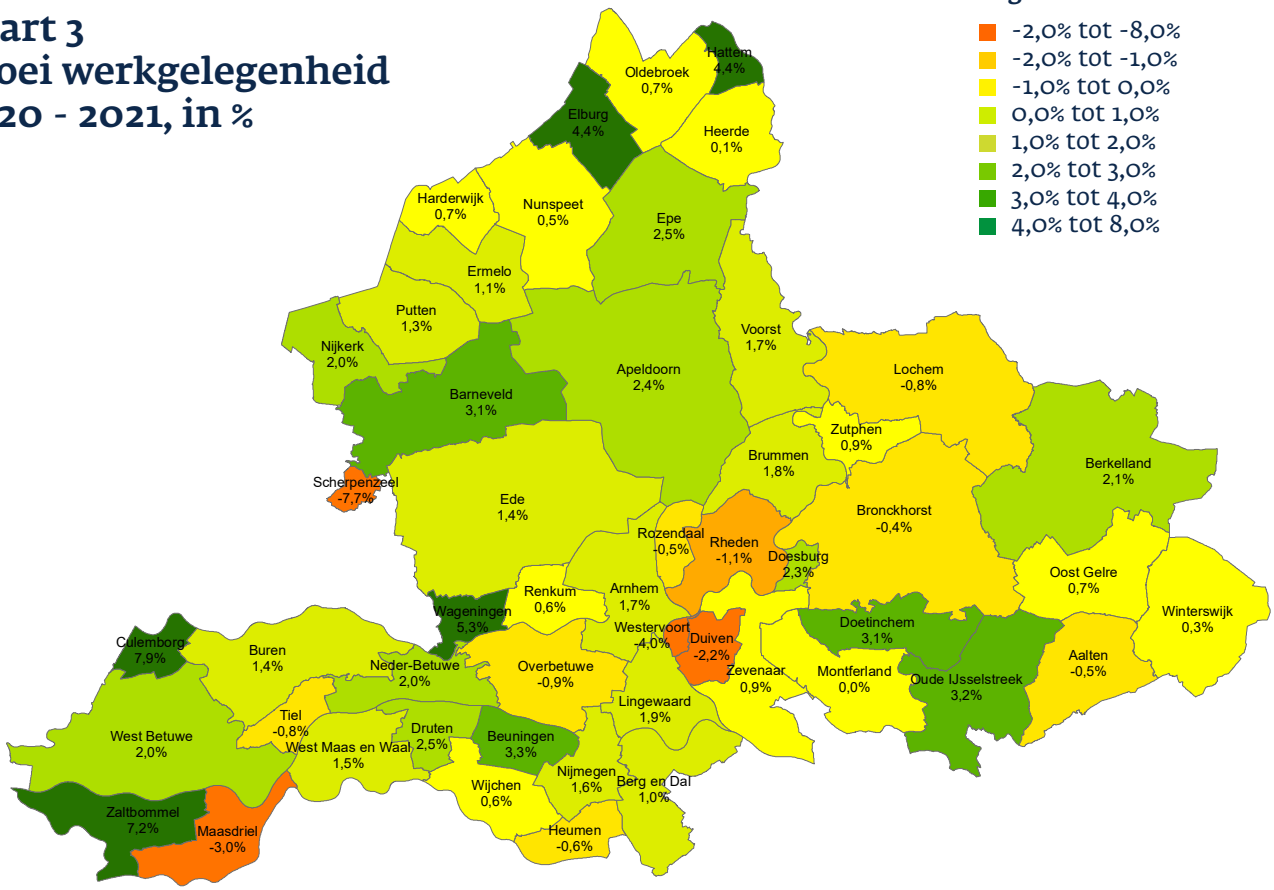

Kaart 2
Groei werkgelegenheid 2017 - 2020, in %

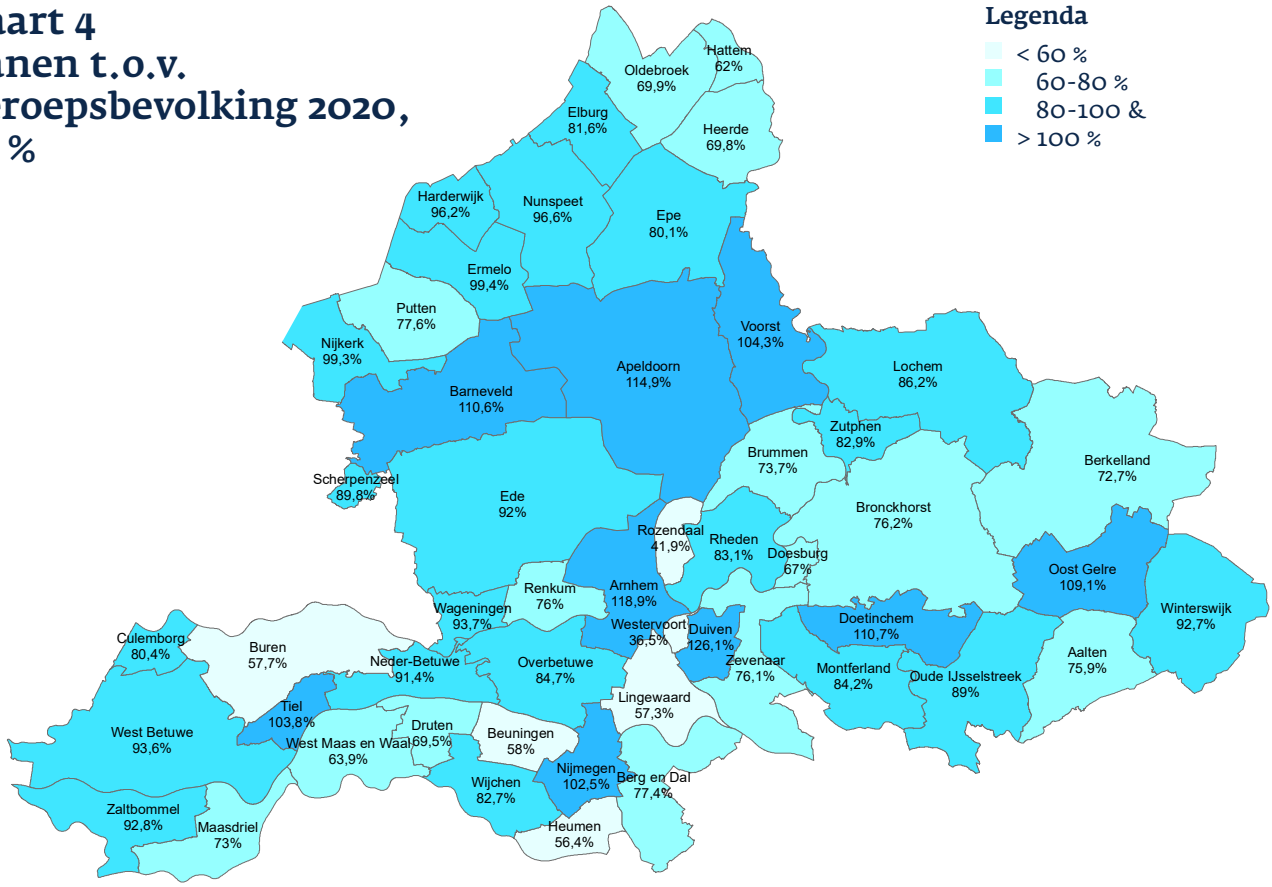
Betreft de gemiddelde jaarlijkse groei

Kaart 3
Groei werkgelegenheid 2020 - 2021, in %

Kaart 4
Banen t.o.v. beroepsbevolking 2020, in %

Provincie Gelderland
Markt 11
6811 CG Arnhem
Postbus 9090
6800 GX Arnhem
026 359 99 99
provincieloket@gelderland.nl
www.gelderland.nl

22 600 903